

021.28
ก ๖๑๘ ๒
1.3

บทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามทัศนะของผู้อ่านในจังหวัด เพชรบุรี

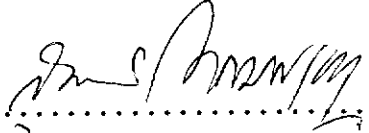
๒ 4 ต.ก. 2537

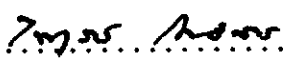
บริบูรณ์พนธ์
ของ
สำราญ นาคทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2537
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

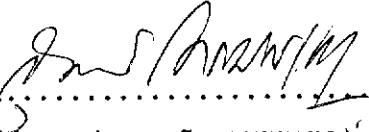
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

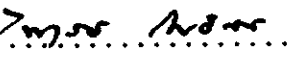
คณะกรรมการควบคุม

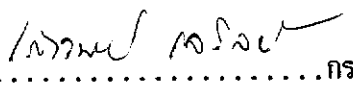
.... ประธาน
(รศ.ดร.สุนทร โรตบรรเทา)

.... กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(รศ.ดร.สุนทร โรตบรรเทา)

.... กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่...4...เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

บริษัทยาภิเษกฉบับนี้สำเร็จด้วยความเสียสละโดยได้รับความกรุณาช่วยเหลืออย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา และดร.ไพฑูริย์ โพธิ์สาร ที่ได้ให้ความแนะนำตรวจแก้ไขมาโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนแล้วเสร็จ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เสวล์ ซึ่งรับเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ กำนัน ผู้นำบ้านนาจังหวัดเพชรบุรี และคุณสุชานันท์ กลิ่นเมือง ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณแม่ผัน นาคทอง คุณณรงค์ นาคทอง นิสิตรุ่นพี่และรุ่นน้องที่ศึกษาในสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ และผู้ที่ให้มีส่วนช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าอันพึงมีจากบริษัทยาภิเษกฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แก่บิดามารดา รวมทั้งคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนและวางรากฐานสำคัญทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดทุกท่าน

สารานัน นาคทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	2
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมุติฐานในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
สภาพเศรษฐกิจของจังหวัด เพชรบุรี	10
แนวคิดและความเป็นมาของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ...	12
หลักการพื้นฐานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	13
ความสำคัญของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	15
องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	18
ลักษณะการให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	19
การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	21
แนวเน้นการจัดดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	22
เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	23
เกณฑ์การประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของจังหวัด เพชรบุรี ...	24
การพัฒนาคุณภาพชีวิต	26
ความจำเป็นพื้นฐาน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
งานวิจัยในประเทศ	35
งานวิจัยต่างประเทศ	47

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
ความมุ่งหมายของการวิจัย	118
วิธีดำเนินการวิจัย	118
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	119
สรุปผลการวิจัย	119
อภิปรายผล	122
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	141
แบบสอบถาม	142
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2530	143
ประวัติย่อของผู้วิจัย	152

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	53
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพ	61
3	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทุกด้าน	65
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านอาหารและนันทนาการ	67
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	69
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	71
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	73
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านรายได้	74
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ข้อบัพทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการวางแผนครอบครัว	75

10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ตอบหาของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	76
11	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ตอบหาของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการพัฒนาจิตใจ	77
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้อ่าน ตอบหาของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	78
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหา ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานแน คามเพศ	79
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหา ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานแน คามอายุ	83
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหา ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานแน คามระดับการศึกษา	87
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหา ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานแน คามสถานภาพสมรส	91
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหา ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานแน คามการประกอบอาชีพ	95

18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบท ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้แก่เกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนก ตามความถี่ของการมาใช้บริการ	99
19	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านได้แก่เกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	103
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนกตามเพศ	106
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนกตามอายุ	108
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนกตามระดับการศึกษา	110
23	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนกตามสถานภาพสมรส	112
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนกตามการประกอบอาชีพ	114
25	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบบทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จาแนกตามความถี่ของการมาใช้บริการ	116

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

งานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชน และผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทุกคนเพื่อให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และได้มีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพตามความจำเป็น มีคุณธรรมและจริยธรรมและได้รับข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 1) การจัดการศึกษาคือองค์ประกอบอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่การให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ให้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และให้การเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอันเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนและให้มีความพร้อมในการพัฒนาตนเองและสังคม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 37)

งานแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้เน้นการกระจายการให้บริการข่าวสารออกอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับและสามารถเข้าใจประโยชน์จากข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพและการพัฒนาชุมชนและสังคมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น การให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพของบุคคล การที่มีข่าวสารข้อมูลเพียงพอหลาย ๆ ด้าน จะช่วยในการวิเคราะห์และตัดสินใจที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ถูกต้อง (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529 : 35)

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบหนึ่งในการให้บริการข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์แก่ประชาชนในชนบทเพื่อให้ความเสมอภาคในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลอันจะนำไปสู่ความเสมอภาคทางการศึกษาระหว่างตัว เมืองและในชนบท

การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมุ่งให้เกิดกระบวนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของประชาชน ป้องกันการลืมหนังสือ และที่สำคัญคือส่งเสริมให้ประชาชนรับฝึคอชอบ รอยจัดสร้างอาคารสถานที่ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดหาครู/คหบดีที่จะเป็นแก่การดูแลดำเนินการเอง ส่วนรัฐบาลช่วยเหลือจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เป็นค่าหนังสือพิมพ์รายวัน วันละ 2 ฉบับ รวมทั้งจัดหาเอกสาร เสริมการอ่าน และอาหารช่วยเหลือนับสนุนอื่นเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึง เป็นแหล่งข้อมูลกลางประจำหมู่บ้านที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดที่จะค้นคว้าข่าวสารข้อมูล เพื่อให้เข้าใจงานการแก้ไขปัญหามากขึ้น ส่งเสริมเพิ่มพูนทักษะในการอ่านออกเขียนได้และช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากการอ่านมากและรู้มากจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถและทักษะที่สามารถนำมาใช้หาที่มาหลักฐานของชีวิตได้ดีขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529 : 1) การใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนเป็นอย่างดี ทุกคนที่มาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้ตลอดเวลาเหมือนเป็นของตนเอง เป็นการสร้างเสริมโลกทัศน์ให้กว้างขวางและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเราได้อย่างยอดเยี่ยม รอยนต้องเสียค่าบริการ แต่เข้ามาแสวงหาความรู้ได้อย่างเต็มที่ (พิชราภรณ์ สุวรรณคดี, 2531 : 219)

การทดลองจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้เริ่มต้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2514 ที่อำเภอเกาะคาและกิ่งอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปางจำนวน 75 แห่ง และใช้ชื่อว่า "ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน" โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้ดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2526 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" ทั้งนี้เพราะนอกจากที่หนังสือพิมพ์แล้วยังมีสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ให้ประชาชนได้เลือกอ่านอีก เช่น หนังสือ วารสาร แผ่นปลิว ป้าย และประกาศต่าง ๆ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมี 3 ข้อ คือเพื่อให้ประชาชนในชนบทได้ทราบข่าวสารข้อมูลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน และได้รับความรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหนังสือ และเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525 : 32) ความรับผิดชอบส่วนหนึ่งของการทำงานเป็นของประชาชนท้องถิ่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนอกจาก

จะเป็นสถานที่อ่านหนังสือแล้วยังเป็นศูนย์แห่งกิจกรรมการศึกษาอื่น ๆ เช่น การพบปะสนทนา การประชุมปรึกษาหารือ การจัดกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็น การแสดงเรื่องราวที่เป็นความรู้และการหล่อหลอมของข่าวสารสื่อมวลชนนานาชาติ เป็นต้น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึงเป็นเครื่องมือการศึกษาในชนบท การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันในชาติหลายด้าน ข่าวสารข้อมูลช่วยขยายโอกาสให้กับประชาชนให้สามารถเข้าถึงและมองกว้างไกลไปจากชุมชนที่อาศัยอยู่ ช่วยให้เกิดความตระหนักรู้ความเป็นมาแก่ที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต และสามารถเรียนรู้บทบาทและแนวทางการดำเนินชีวิตตามลัทธิ ฯ (ภาวิท วรพิพัฒน์. 2527 : 77)

การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้มีการขยายปริมาณการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงปี พ.ศ.2535 มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 35,082 แห่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 2)

สำหรับการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของจังหวัดเพชรบุรีนั้น ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 โดยเริ่มครั้งแรก จำนวน 46 แห่งทั่วทั้งจังหวัด ปัจจุบันมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 240 แห่ง (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี. 2535 : 3) และจากการประเมินผลโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในปี พ.ศ. 2535 ได้ผลสรุปว่า มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมากกว่าร้อยละ 40 อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้ การจัดอันดับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดปรากฏว่า มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3 อยู่ในเกณฑ์ดี 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง 94 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 39 และต้องปรับปรุงหรือแก้ไข 101 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42 ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งหมด (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี. 2535 : 11)

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งความรู้ของชาวบ้านและเป็นสิ่งจำเป็นในหมู่บ้านเป็นอันมาก เพราะที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือศูนย์กลางความรู้ของชุมชนที่ชาวบ้านทุกคนมาใช้ แต่ที่สำคัญคือเป็นที่เพิ่มพูนภูมิปัญญาที่ชาวบ้านจะมาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชาวบ้านด้วยตนเอง และเผยแพร่ถ่ายทอดการเรียนรู้ร่วมกัน ทุกคนสามารถมาใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้ตลอดเวลา ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นที่สร้างนิสัย ให้ชาวบ้านชอบการ

แสวงหาความรู้หรือการอ่านได้มากขึ้น เป็นสถานที่ให้การศึกษาต่อเนื่องของชาวบ้าน โดย มีสื่อการอ่าน การฟังและการดูมาก ที่อ่านจึงเป็นที่รวมความรู้ที่ชาวบ้านบอกกันว่า จึงเป็น การส่งเสริมให้ชาวบ้านได้ศึกษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อจบจากระดับประถมศึกษาแล้ว เขา เหล่านั้นก็ได้อาศัยเครื่องมือพื้นฐานคือการรู้หนังสือมาศึกษาเพิ่มเติมจากที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน เป็นการเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เขาไม่ลืมหนังสือ เช่นที่เคยเป็นมาใน อดีต ในอนาคตชาวบ้านในชนบททุกหมู่บ้านคงจะมีความหวังและโอกาสที่จะได้รับการพัฒนา การเรียนรู้ สำหรับทุกคนที่มาใช้บริการทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจะเป็น ที่สร้าง เสริมพหุกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชนบทให้มีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น การได้อ่านอยู่เสมอจะหาให้ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นการที่สนองนโยบายของรัฐบาลในระยะกับ คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยมีความจำเป็นพื้นฐานเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของสิ่งจำเป็น แก่การครองชีพพื้นฐานของบุคคล หรือความต้องการขั้นต่ำที่ชาวบ้านทุกคนควรมีหรือควร จะเป็นเพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขพอสมควรในช่วง เวลาหนึ่ง ๆ กล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพการครองชีพของประชาชน ความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน จึงเป็นส่วนสำคัญในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น (กรมการศึกษานอก รังเรียน. 2531 : 24)

ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จึงเป็นแหล่งความรู้ที่มีความสำคัญมากในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จทำให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน การสร้างนิสัยรักการ อ่านถือเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าทุกคนยอมรับว่าหากประชาชนมีนิสัยรักการอ่านแล้ว หากมี เวลาเมื่อใดหรือต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเมื่อใดจะหาหนังสือ วารสาร หรือหนังสือพิมพ์ อ่านได้ ทำให้เป็นคนรู้ในสิ่งที่ยากรู้ มีความเฉลียวฉลาดเพิ่มขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านคอบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยได้หาการศึกษาตามเกณฑ์ของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อนำข้อมูลไปเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ทุกระดับให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดบริการข่าวสารข้อมูลให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชนบทให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของการมาใช้บริการ

ความสำคัญของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาในการหาแนวทางพัฒนา การดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพมีมาตรฐาน และสอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชน เพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น และ เพื่อที่จะหาให้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ให้เป็น ศูนย์ความรู้หมู่บ้านในชนบทอย่างแท้จริงต่อไป และ เกิดประโยชน์มากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย การศึกษาในครั้งนี้เลือกเฉพาะกรที่จังหวัดเพชรบุรี โดยเลือก เฉพาะที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ เกี่ยว คือ เป็นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ประสบ ความสำเร็จในการดำเนินงานที่อ่านที่ได้จัดอันดับที่อ่านโดยอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ซึ่งถือตาม ผลการประเมินของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพชรบุรี การศึกษาค้นคว้าได้ผลการ

ประเมินในปี พ.ศ. 2535 โดยเลือกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่น จำนวนทั้งหมด 8 แห่ง จากจำนวนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 240 แห่ง เป็นกรอบในการกำหนดประชากร ให้ประชากรที่เข้าข่ายการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อ่านที่มารับบริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่น ทั้ง 8 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรข้างต้น โดยเลือกผู้อ่านที่มารับบริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ คือเฉลี่ยมารับบริการสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้งหรือมากกว่า จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแต่ละ 30 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 240 คน

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ คือ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ คือ

- 1) ระหว่าง 14 - 35 ปี
- 2) มากกว่า 35 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา คือ

- 1) ประถมศึกษา
- 2) สูงกว่าประถมศึกษา

3.1.4 สถานภาพการสมรส คือ

- 1) โสด
- 2) สมรส

3.1.5 การประกอบอาชีพ คือ

- 1) ประกอบอาชีพ 1 อย่าง
- 2) ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง

3.1.6 ความถี่ของการมาใช้บริการ คือ

- 1) สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง
- 2) มากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของผู้อ่านค่อนบหาของที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 9 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 อาหารและโภชนาการ
- 3.2.2 ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม
- 3.2.3 การรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน
- 3.2.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3.2.5 รายได้
- 3.2.6 การวางแผนครอบครัว
- 3.2.7 การมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา
- 3.2.8 การพัฒนาจิตใจ
- 3.2.9 การบำรุงสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่น หมายถึงบทบาทในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลไปสู่ประชาชนของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานที่อยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งเป็นศูนย์กลางความรู้ของชุมชนที่ชาวบ้านทุกคนมาใช้เป็นที่เพิ่มพูนความรู้ระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง ผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน นอกจากจะเป็นสถานที่อ่านหนังสือแล้วยังเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เป็นที่ประชุมในการจัดกลุ่มวิสาหกิจ วิเคราะห์แสดงความคิดเห็น การหลังไหลของข่าวสาร สื่อมวลชนนานาชาติ ผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านใช้เป็นสถานที่พบกลุ่มทำกิจกรรมของนักศึกษา เป็นสถานที่เรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจของคนในหมู่บ้าน เป็นแหล่งชุมนุมนัดหมายทำกิจกรรมในหมู่บ้าน เช่น กิจกรรมสังคม กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นศูนย์รวมข่าวสารข้อมูล และวิชาความรู้สำหรับคนในหมู่บ้านที่จะมาใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา ซึ่งมีจำนวน 8 แห่ง จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 240 แห่ง

2. ความถี่ของการมาใช้บริการ หมายถึง จำนวนครั้งของผู้อ่านที่เข้ามาใช้ที่อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ใน 1 สัปดาห์โดยเฉลี่ย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

3. การประกอบอาชีพ หมายถึง สภาพการประกอบอาชีพของผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ประเภทโดยยึดเกณฑ์การที่คนในครอบครัวมีรายได้สำหรับเลี้ยงชีพ คือประกอบอาชีพ 1 อย่าง และประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง

4. ผู้อ่าน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่บ้านหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือคนที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ คือ เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้งหรือมากกว่า

5. การพัฒนาคณะภาพชีวิต หมายถึง การที่ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้นำความรู้ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ๗ ด้มีความเป็นอยู่ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานหรือความต้องการขั้นค่าที่ชาวบ้านทุกคนหรือชุมชนควรจะมีหรือควรจะเป็น เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขพอสมควรในช่วงเวลาหนึ่ง ๗ ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 หมวด ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดไว้ ได้แก่

- 6.1 อาหารและโภชนาการ
- 6.2 ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม
- 6.3 การรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน
- 6.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 6.5 รายได้
- 6.6 การวางแผนครอบครัว
- 6.7 การมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา

6.8 การพัฒนาจิตใจ

6.9 บารุงสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้อ่านที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
2. ผู้อ่านที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
3. ผู้อ่านที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
4. ผู้อ่านที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
5. ผู้อ่านที่มีการประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
6. ผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเสนอตามลำดับ คือ สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรี แนวคิดและความเป็นมาของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หลักการพื้นฐานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ความสำคัญของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ลักษณะการให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แนวโน้มในการจัดดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เกณฑ์การประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของจังหวัดเพชรบุรี การพัฒนาคุณภาพชีวิต ความจำเป็นพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่ภาคกลางตอนใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 120 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 3,890,712 ไร่ เพชรบุรีตั้งอยู่ ณ จุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ เป็นที่เชื่อมต่อระหว่างภูมิภาคอื่นกับภาคใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาและป่าไม้ ซึ่งเป็นพื้นที่ประกอบการเกษตรได้เป็นอย่างดี จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดชายทะเล มีอากาศอบอุ่นสบาย ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวไม่หนาวจัด ส่วนฤดูฝนมีฝนตกมากในเดือนตุลาคม

สภาพทางสังคมและการปกครอง จังหวัดเพชรบุรีมีประชากรประมาณ 433,355 คน เป็นชาย 212,397 คน หญิง 220,958 คน เป็นประชากรที่อยู่นับถาวรประมาณ 252,107 คน ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบทประมาณ 87 % มีจำนวนครัวเรือน 76,455 ครัวเรือน จังหวัดเพชรบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 93 ตำบล 650

หมู่บ้าน 2 เทศบาล 9 สุขาภิบาล 82 สมาคม (ที่ทำการปกครองจังหวัดเพชรบุรี 2536 : 8 - 9) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาของจังหวัดเพชรบุรี มีการจัดการศึกษาเป็น 2 รูปแบบ คือ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยจัดจากรูปหน่วยงานของรัฐและเอกชน แหล่งศึกษาหาความรู้ในชนบทคือ ห้องสมุดประชาชน และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สภาพทางเศรษฐกิจ จังหวัดเพชรบุรีประชากรส่วนใหญ่นับอาชีพเกี่ยวกับทางด้านการเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกข้าว ปลูกผลไม้ ประมง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอย่างง่าย สำหรับอาชีพที่สำคัญรองลงมา เป็นอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมตามลำดับ ดังนี้ คือ การพาณิชย์กรรม การบริการและการท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม เป็นต้น ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรีคือ ป่าไม้ นอกจากนี้ยังมีแร่ธาตุต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ พลูออกไซด์ หินปูน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธผ่านกิจกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวเจ้า นาปี สับปะรดโรงงาน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ดังนั้นสภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับค่อนข้างดีจังหวัดหนึ่ง จะเห็นได้จากตัวเลขรายได้ต่อหัวของจังหวัดเพชรบุรี เท่ากับ 26,709 บาท

การขนส่งและการคมนาคม จังหวัดเพชรบุรีสามารถเดินทางติดต่อภายในจังหวัด ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงและกรุงเทพฯ ได้สะดวกมาก เพราะมีทางรถไฟสายใต้ผ่าน และมีการคมนาคมขนส่งทางน้ำ การประปาจังหวัดเพชรบุรีจะมีที่ทำการประปาประจำทุกอำเภอ มีน้ำประปาและไฟฟ้าใช้ประมาณ 80 % ได้ขยายตัวออกไปครอบคลุมเกือบทุกหมู่บ้าน และการสาธารณสุขมีสถานบริการสาธารณสุขทั้งของรัฐและเอกชน

การอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตที่สำคัญรองจากภาคเกษตรกรรม การท่องเที่ยวและการบริการ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพสวยงาม มีแหล่งท่องเที่ยวเกือบทุกประเภท ทั้งทางธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปกรรมและชายทะเล การคมนาคมสะดวก ปัจจุบันจังหวัดเพชรบุรีเป็นที่น่าสนใจของนักลงทุนในด้านบริการและการท่องเที่ยว ได้เข้ามาลงทุนพัฒนา ปรับปรุงขยายสถานที่บริการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ด้านการเกษตร การเพาะปลูกข้าว ข้าวโพด อ้อยและมันสำปะหลัง มีแนวโน้ม

จะลดพื้นที่เพาะปลูกเนื่องจากเกิดภาวะฝนแล้ง วัฒนธรรมการปลูกข้าวไร่ และที่ดินมีราคาสูงขึ้น
 ดังนั้นสู่ทางการพัฒนาในอนาคต ควรใช้เทคโนโลยีในการผลิตแนวใหม่เพื่อนำไปสู่การเกษตร
 อุตสาหกรรมในที่สุด

แนวคิดและความเฝือมาของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2498 กำหนดว่าประชาชนชาวไทยทุกคน
 จะต้องได้รับการศึกษาในโรงเรียนจนกระทั่งอายุครบ 14 ปี หรือเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 จึงจะถือว่าพ้นเกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2504
 รัฐบาลไทยได้ขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แต่เนื่องจาก
 สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมของท้องถิ่นที่ประชาชนชาวไทยร้อยละ 80 ที่อาศัย
 อยู่ในชนบทยังไม่ได้รับการพัฒนาทางด้านการคมนาคม การติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย โอกาสที่
 ศึกษาเล่าเรียนยังมีน้อย เด็กที่จะจบจากโรงเรียนมาแล้วนาน ๆ จึงมีโอกาสดูอ่านหนังสือ
 หรือเขียนหนังสือบ้าง ในที่สุดก็ลืมและกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสือไป ถึงแม้จะมีหน่วยราชการ
 หลายหน่วยพยายามส่ง เอกสารหรือหนังสือไปยังหมู่บ้านแต่ไม่ได้ผล

นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยเฉพาะใน
 ด้านบริการข่าวสารข้อมูล ทำให้คนในชนบทที่จบการศึกษาภาคบังคับ มีความสามารถในการ
 อ่านออกเขียนได้จำนวนมากมีโอกาสดูหาความรู้และข่าวสารต่าง ๆ ได้น้อยเพราะ
 ความยากจนขาดแหล่งซื้อหา หรือแหล่งให้บริการข่าวสารข้อมูล และความรู้ต่างแพร่หลาย
 ทั้งถึงและ รวดเร็วทันการ จึงมีผลทำให้เกิดช่องว่างและเกิดความเสียเปรียบแก่ชาวชนบท
 ในการแข่งขันกับชาวเมือง ซึ่งมีบริการห้องสมุดมีร้านหนังสือพิมพ์เพื่อให้ความเป็นอยู่ของคน
 ในท้องถิ่นอย่างหลัก เลี้ยงไม่ได้

ด้วยเหตุผลที่ว่าประชาชนลืมนักหนังสือใน ปี พ.ศ. 2514 กองการศึกษาผู้ใหญ่นกรม
 สำนึกศึกษาได้เริ่มทดลองโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่อำเภอเกาะคาและกิ่งอำเภอ
 เสริมงามจังหวัดลำปาง จำนวน 75 แห่งโดยใช้ชื่อครั้งนั้นว่า "ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน"
 มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม

การอ่านและป้องกันการลืมหนังสือ และเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับประชาชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 ก : 77 - 78)

โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านที่ทดลองนับว่าประสบผลสำเร็จเรื่อยมา ประชาชนให้ความสนใจมาก มีประชาชนในหมู่บ้านที่ยังไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของจัดตั้งเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี จนในปี พ.ศ. 2526 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน"

โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึงเป็นโครงการที่จัดดำเนินการโดยใช้สื่อมวลชนทั้งของรัฐและเอกชนเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาของประชาชนในชนบท เป็นโครงการที่นับได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในครั้งแรก โดยในปี พ.ศ. 2517 กุหลาบ หวังศิริกุล (2517 : 69) ได้ศึกษาเรื่องความคงอยู่ของผู้ที่จบการศึกษาผู้ใหญ่ชั้นเปิดเสรีขั้นพื้นฐานและของผู้ที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีระดับความคงอยู่ของการรู้หนังสือสูงกว่าประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ประสิทธิ์ ฤทธิการ (2522 : 96) ได้ทำการศึกษาระดับเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่าความสามารถในการอ่านของประชาชนในหมู่บ้านทั้ง 2 ลักษณะ มีความแตกต่างกัน

ในปี พ.ศ. 2522 นี้เอง เมื่อกองการศึกษาผู้ใหญ่ได้ยกฐานะ เป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจึงอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การดำเนินงานยังคงรูปแบบเดิมมาตั้งแต่ต้น และจนกระทั่งในปัจจุบัน คือปี พ.ศ. 2535 มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 35,082 แห่ง กระจายอยู่ตามหมู่บ้านทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 2)

หลักการพื้นฐานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หลักการพื้นฐานของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่สำคัญ ๆ คือ

1. หลักการลดความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสในการได้รับข่าวสารข้อมูลของประชาชน
เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ในเมืองและในชนบท ในเมืองมีประมาณร้อยละ

ละ 20 ที่มีความเจริญด้านวัตถุ มีโอกาสได้รับการศึกษาและมีแหล่งให้ความรู้และข่าวสาร ข้อมูลอยู่มากมาย มีความสะดวกในการสื่อสารคมนาคม มีบริการด้านสาธารณสุข และ มีโอกาสศึกษาหาความรู้ได้หลาย ๆ รูปแบบ สำหรับประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในชนบทประมาณ ร้อยละ 80 กลับมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าประชาชนในเมืองมากทั้งในด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม ติดต่อสื่อสาร การอนามัยและสาธารณสุข ความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต หรือแหล่งที่ให้บริการข่าวสารข้อมูล และความรู้อย่างต่อเนื่องแก่คนในชนบทมีน้อย โอกาส ทราบข่าวความเคลื่อนไหวด้านเทคนิควิชาการ และความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในสังคมของ คนชนบทจะช้ามากและไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในการจัดบริการด้านข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้กระจายไปถึงผู้ที่อาศัยในชนบทระดับหมู่บ้าน จึงได้เกิดการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น

2. หลักการป้องกันการลืมหืมหนังสือ จากข้อมูลผลการวิจัยของกรมสามัญศึกษาเมื่อ ปี 2523 พบว่า ผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จบแล้วถึงร้อยละ 33 ภายหลังเวลา 3 ปี กลับกลายเป็นผู้ลืมหืมหนังสือเพราะขาดการฝึกอ่านและเขียนหนังสือ การลืมหืมหนังสือของประชาชน ที่ผ่านมานับว่าเป็นความสูญเสียในการลงทุนการจัดการศึกษาอย่างมหาศาล นอกจากอัตรา ผู้ลืมหืมหนังสือมีเป็นจำนวนมากแล้วผู้ที่ยังมิลืมหืมหนังสือก็ไม่ได้รับประโยชน์จากการรู้หนังสือเท่าที่ ควรเพราะไม่มีหนังสือให้อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้และฝึกทักษะการอ่านเขียนเพิ่มเติม ประชาชน ในชนบทมีทุนทรัพย์สำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น แม้ผู้มีเงินพอหาหนังสือมาอ่านด้วยตนเองได้ ก็หาซื้อได้ยาก ส่วนหนังสือพิมพ์ขาดระบบการจัดส่งที่ผู้ซื้อจะรับซื้อหนังสือพิมพ์ได้ทันเวลา หากให้ ประชาชนในชนบทมาได้รับข่าวสารข้อมูล ซึ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างมากและเป็น เพาะให้ลืมหืมหนังสืออีกด้วย จึงเกิดการสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่ง บริการข่าวสารข้อมูลและประชาชนมีหนังสืออ่าน และเพื่อป้องกันการลืมหืมหนังสือด้วย

3. หลักการเสริมสร้างลักษณะนิสัยรักการอ่าน เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะชนบทมีนิสัยรักการอ่านและเห็นว่าการอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน ครั้งแรกใช้วิธีจัดส่งหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นข่าวสดทันเวลา มีวิธีการเขียนที่กระตุ้นความสนใจ ของผู้อ่านที่เข้าบ้านหมู่บ้านในลักษณะให้เบาะก่อน เหมือนการโฆษณาสินค้าชนิดใหม่

มีการแจกของตัวอย่างฟรี เมื่อคนเริ่มรู้จักและพอใจต้องชวนขายหาเงินไปซื้อหามาเองจนได้ เช่นเดียวกัน เมื่อจัดส่งสิ่งพิมพ์เข้าบาให้ประชาชนหมู่บ้านระยะหนึ่งแล้ว เมื่อประชาชนหมู่บ้านมองเห็นประโยชน์ และคุณค่าของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดบาให้แล้ว คาดว่าโอกาสต่อไป ประชาชนหมู่บ้านอาจชวนขายจัดซื้อจัดหาสื่อต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

4. หลักการความเข้าใจที่ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน โดยอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยเน้นการมีส่วนร่วมในลักษณะที่ประชาชนพึ่งพาตนเองมากที่สุด รัฐบาลจะสนับสนุนในส่วนที่จำเป็น ซึ่งเป็นไปตามหลักการพัฒนาชุมชนที่ถูกต้องคือ ให้อำนาจแก่ประชาชนมีส่วนร่วม เพราะการจัดตั้งและการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น ประชาชนหมู่บ้านต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันรักษาและใช้ประโยชน์

กล่าวโดยสรุป หลักการขั้นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่สำคัญ คือความต้องการแก้ปัญหาการไร้หนังสือของคนในชนบทที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาที่ 4 ออกมาแล้วเกิดการลืมหนังสือขึ้น โดยการจัดสื่อที่น่าสนใจ คือ หนังสือพิมพ์บาให้ประชาชน เพื่อให้มีโอกาสฝึกทักษะการอ่านเขียนหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และผลพลอยได้ก็ตามมาก็คือการอ่านหนังสือพิมพ์ช่วยให้ผู้อ่านได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างทันกาล สามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้ เพราะการมีความรู้กว้างขวางมีข้อมูลครบทุกด้าน ทั้งในด้านวิชาการ ด้านสังคมและด้านตนเอง ช่วยให้การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจทางกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ผิดพลาด สอดคล้องกับปรัชญาคิดเป็นการจัดการศึกษานอกระบบยึดเป็นหลัก

ความสำคัญของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ความสำคัญของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านส่วนหนึ่งพิจารณาว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สามารถสนองหลักการพื้นฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ อีกส่วนหนึ่งคือการก่อให้เกิดประโยชน์อะไรแก่หมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบ้าง ประมวลได้ดังนี้

1. เพื่อสนองหลักการพื้นฐาน

1.1 ป้องกันการลืมหนังสือและเสริมทักษะการอ่าน การอ่านออกเขียนได้คือเลข เป็นนั่นคือ ความจำเป็นด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พลเมืองของประเทศทุกคน

พึงได้รับ เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้รอบรู้ข่าวสารความเป็นไปเท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม และเป็นกำลังสำคัญของรัฐในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การอ่านหนังสือออก เขียนหนังสือได้สามารถจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้จากการอ่าน และเขียนทำให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนมีเอกสารสิ่งพิมพ์ให้อ่าน เป็นการป้องกันมิให้เกิดการลืมหนังสือและยังช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านให้คงอยู่ตลอดไป

1.2 เสริมสร้างลักษณะนิสัยการแสวงหาและติดตามข่าวสารข้อมูล ปัจจุบันเป็นยุคข่าวสารข้อมูลการตัดสินใจต้องอาศัยข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย โดยจะต้องติดตามข่าวสารข้อมูลที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ตามหลักปรัชญาคิดเป็น กำหนดไว้ว่า การตัดสินใจเรื่องใด ๆ จะต้องแสวงหาความรู้ 3 ด้าน คือ ข้อมูลด้านวิชาการ ข้อมูลทางสังคม และข้อมูลจากตนเองมาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งสามารถแสวงหาได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือ เอกสาร หรือการพูดคุยอภิปรายกัน ซึ่งอาจเกิดจากการเข้าใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบปะกับบุคคลอื่นได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการจะสร้างลักษณะนิสัยที่จะแสวงหาและติดตามข่าวสารข้อมูลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเห็นความสำคัญของข่าวสารข้อมูลนั้น การจัดทำแหล่งค้นคว้าข่าวสารข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุดและไปเข้าได้สะดวก คือการจัดให้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น ส่งเสริมให้มีการไปเข้ากันบ่อยครั้งขึ้น จะเกิดเป็นความเคยชิน และกลายเป็นลักษณะนิสัยชอบแสวงหา และติดตามข่าวสารข้อมูลไปได้นที่สุด

1.3 เป็นแหล่งวิชาการสำคัญในชุมชน การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นการส่งเสริมให้ชาวชนบทมีหนังสืออ่าน ลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการได้รับข่าวสารข้อมูลของชาวชนบท การจัดหนังสือพิมพ์ หนังสือ และเอกสารอื่น ๆ ไปให้ประชาชนในชนบทที่อยู่ห่างไกลแหล่งข้อมูล ด้วยการจ่ายเงินงบประมาณลงทุนซื้อหนังสือพิมพ์รายวันให้ประชาชนในหมู่บ้านอ่าน วันละ 2 ฉบับนั้น เท่ากับรัฐคืนภาษีกลับไปที่ประชาชนในชนบทโดยตรงเพียงวันละไม่เกิน 10 บาทเท่านั้น ซึ่งมีได้เป็นเงินงบประมาณมากเท่าคนัก เมื่อคิดถึงประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการอ่านข่าวสารข้อมูลที่ทันเวลาทันเหตุการณ์ สามารถนำไปเข้าทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในชีวิตประจำวัน และช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านให้ดีขึ้น

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจะเป็นแหล่งวิทยาการที่อยู่ชุมชน ประชาชนมาใช้ บริการได้เหมือนเป็นของตนเองโดยไม่ต้องเสียค่าบริการ จำกัดเวลา สามารถเสนอแนว ทางปรับปรุงให้ดีขึ้น เมื่อลงทุนลงแรงจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หรือปรับปรุงพื้นที่บริเวณให้สวยงาม อยู่เสมอ เพื่อให้มาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่และไม่สูญเปล่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจะไม่มีเกิดขึ้น หากคนในหมู่บ้านนั้นไม่ต้องการไม่เห็นประโยชน์ เพราะการดูแลรักษาให้คงอยู่ การจัดการ การดำเนินงาน การพัฒนาเหล่านี้ ชาวบ้านที่เป็นเจ้าของจะต้องลงมือทำเอง เพราะจะรู้ใจ ตนเองว่าต้องการอย่างไร ด้วยเหตุผลใด

1.4 ส่งเสริมกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การจัดตั้งที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านจะต้องมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วย คณะบุคคลในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 7 คน ซึ่งกลุ่มคนที่เป็นตัวแทนของชาวบ้านจะต้องมีการปรึกษาหารือ เพื่อระดมความคิดเห็น ในการดำเนินการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์แก่คนในหมู่บ้านให้มากที่สุด นับเป็นการฝึกและเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของชาวบ้าน เท่ากับเป็นการปูพื้นฐาน การทำงานร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตย

2. ประโยชน์อื่น ๆ

2.1 เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมอื่นของคนในหมู่บ้าน เนื่องจากที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่ จะต้องอยู่ทำเลที่เหมาะสมและเป็นศูนย์กลางที่คนในหมู่บ้าน มาใช้บริการได้สะดวก นอกจากใช้เป็นที่อ่านหนังสือแล้วยังทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เป็นที่ประชุม ใช้เป็นสถานที่พบกลุ่มทำกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาที่เรียนการศึกษานอก รังเรียนสายสามัญด้วยวิธีเรียนทางไกลและวิธีเรียนด้วยตนเอง ใช้เป็นที่เรียนวิชาชีพและ กลุ่มสนใจของคนในหมู่บ้าน หรือเป็นแหล่งชุมนุมนัดหมายทำกิจกรรมในหมู่บ้าน นับได้ว่าเป็น การใช้ประโยชน์จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างคุ้มค่า

2.2 เป็นแหล่งพบปะที่นำไปสู่การเข้าร่วมหรือลงมือทำกิจกรรมอื่นต่อไป

เมื่อประชาชนมาใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านบ่อยครั้ง เข้า มีการพบปะพูดคุยกันมีความสนิท สัมพันธ์เคย จะนำไปสู่การริเริ่มร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมสังคม กิจกรรม พัฒนาชุมชน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน กิจกรรมด้านศิลปะ ศาสนาและประเพณี หรือ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่หมู่บ้านหรือชุมชนของคนต่อไป

2.3 ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับคนในชุมชน ที่อ่านหนังสือประจำ

หมู่บ้านเป็นแหล่งกลางของทุกคนในหมู่บ้านที่จุดประกายความคิดที่เกิดขึ้นจากการอ่าน เกิดความมั่นใจที่จะ เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารที่ได้เข้ามาไปสู่การอภิปรายพูดคุย ถกเถียง ตัดกันและกัน เพื่อหาข้อยุติในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล หรือแสวงหาแนวทางที่ดีที่สุด เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ดังนั้น จะเห็นว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น นอกจากเป็นศูนย์รวมแหล่งข่าวสารข้อมูลและวิชาความรู้สำหรับคนในหมู่บ้านมาซึ่งประโยชน์ได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องเสียค่าบริการใด ๆ แล้วยังมีส่วนสำคัญในการป้องกันการล้มหนังสือของคนในหมู่บ้าน ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมให้เกิดความกล้าคิดกล้าวิพากษ์วิจารณ์ รู้จักรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลกัน เช้าก่อนตัดสินใจแก้ปัญหาหรือหากิจกรรมใด ๆ และยังเป็นการลดช่องว่างของความได้เปรียบเสียเปรียบ ในการมีแหล่งข่าวสารข้อมูลอยู่ใกล้ตัวของคนในหมู่บ้านกับคนในชนบทให้เลื่อมล่งอีกด้วย

องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ได้รับความสำเร็จนั้น จากการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2527 : 45 - 46) โดยศึกษาจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 391 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ความพึงพอใจต่อลักษณะการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโดยให้ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความรักและช่วยกันดูแลรักษา เมื่อประชาชนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบเกิดความรัก และความช่วยเหลือกันดูแลให้สิ่งของในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเกิดการสูญหาย และช่วยกันรักษาความสะอาดตกแต่งให้สวยงามขึ้น
2. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานอื่น เช่น ให้เอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบรับผิดชอบเรื่องสิ่งพิมพ์ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับหมู่บ้าน สนับสนุนวารสารหรือสิ่งพิมพ์ด้วย

3. อัตราการรู้หนังสือของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านจะช่วยสนับสนุนให้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีผู้มาใช้บริการมาก นั้นหมายถึงความสำเร็จ

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าใบดูแลและดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

5. การนิเทศตรวจเยี่ยมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามผลงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยการดูแลการจัดส่งหนังสือพิมพ์ให้ตรงตามกำหนด เสนอแนะแนวทางปรับปรุงด้านบริการต่าง ๆ แก่กรรมการ แนะนำและช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนด้วยกันเองมาใช้บริการภายในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

6. การมองเห็นความสำคัญของการอ่าน โดยทำให้ประชาชนรู้ว่าประโยชน์ของการเรียนรู้การทราบข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ และป้องกันการลืมนั่งหนังสือ

7. ความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการ กล่าวคือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านควรตั้งอยู่ใกล้บ้านเรือนของผู้ใช้บริการ ประชาชนสามารถเดินทางไปได้ตลอดเวลา

ลักษณะการให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นวิธีการสร้างระบบการบ่อนข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เข้าไปในหมู่บ้าน ช่วยให้ประชาชนทราบข่าวความเคลื่อนไหวของบ้านเมือง และความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับบุคคลในยุคนปัจจุบัน และยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนให้มีโอกาสทางานร่วมกันระหว่างชาวบ้านด้วยกันเองในการจัดสร้างการดำเนินงาน และร่วมมือกับทางราชการในการจัดหาเอกสารเข้าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ตามความมุ่งหมายของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้กล่าวมาแล้ว บุช และฮีมเนอร์ (Bush and Huebner. 1970 : 4) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด ผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน จึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถแสดงพฤติกรรมได้ ดังนี้

1. เข้าใจความหมายของที่อ่าน คือ สามารถเข้าใจข้อความตามตัวอักษรและแปลความหมายได้

2. มีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน คือ ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองของผู้อ่าน และตัดสินใจเรื่องที่เป็นจริงเพียงใด เชื่อได้หรือไม่

3. สามารถนำความรู้จากการอ่านมาใช้ คือ ความสามารถของผู้อ่านที่จะผสมผสานสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมที่ตนเองมีอยู่ได้

บุคคลทุกคนย่อมมีความจำเป็นที่จะค้นหาความรู้เพื่อให้ตรงกับความต้องการ และความจำเป็นซึ่งไม่เหมือนกัน เวเบิลส์ (Waples, 1973 : 112) ได้เสนอความจำเป็นในการอ่านไว้ว่า อ่านเพื่อปัญหาของตนเอง เพราะเมื่อมนุษย์ประสบปัญหา มักจะหาช่องทางช่วยตนเองแก้ปัญหที่เกิดขึ้น การอ่านจะช่วยแก้ปัญหานั้น อ่านเพื่อจะปรับปรุงความคิดเห็นของตน เพื่ออยากรู้ อยากเห็น เพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเกียรติ หรือเพื่อตอบปัญหาในอาชีพของตน และอ่านเพื่อความรู้ เพราะต้องการมีความรู้เพิ่มเติมนอกจากเดิมและต้องการรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ อยากเห็น

อย่างไรก็ตาม ลักษณะในการอ่านหนังสือของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน เพราะทุกคนมีความต้องการที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงมุ่งหมายในการอ่านย่อมแตกต่างกันด้วย คือการอ่านอาจอ่านเป็นพิธีหรือคิดเป็นนิสัย อ่านตามความสนใจในหน้าที่ อ่านเพื่อฆ่าเวลาหรือใช้เวลาให้หมดไป อ่านเพราะต้องการทราบและทำความเข้าใจเหตุการณ์ปัจจุบัน อ่านตามคำนิยมและความสุขส่วนตัวขณะนั้น อ่านเพื่อสนองความต้องการทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพหรือวิชาชีพ อ่านเพื่อสนองความต้องการด้านส่วนตัว สังคม การเมือง หรืออ่านเพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองทั้งด้านปัญญาและจิตใจ นอกจากนี้ผลการวิจัยของเวเบิลส์ แบเรลสัน และแบเรลซอร์ (สุนทร จิตบรรเทา, 2527 : 17 - 25 ; อ้างอิงมาจาก เวเบิลส์ แบเรลสัน และแบเรลซอร์) ได้ทำการวิจัยและแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจ 5 ประการของผู้อ่านอย่างกว้าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม คือ ผลในทางการเป็นเครื่องมือที่จะใช้ เป็นความรู้เกี่ยวกับปัญหามากขึ้น และมีความสามารถในการแก้ปัญหามากขึ้น ผลในทางความภาคภูมิใจที่จะช่วยในด้านการผ่อนคลายความรู้สึกละม้าย การอ่าน จะทำให้เพิ่มคุณค่าของตนเอง ผลในทางเสริมแรง เป็นการเสริมแรงเกี่ยวกับทัศนคติ หรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติใหม่ต่อปัญหาต่าง ๆ ผลในทางสุนทรีย์ภาพเป็นการได้รับประสบการณ์ทางด้านความงามจากตัวอย่างทางด้านบรรณศิลป์ และผลในทางการผ่อนคลายความตึงเครียดทำให้จิตใจสบาย

ดังนั้นบริการที่ประชาชนได้นำใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตามความพึงพอใจ

ความสนใจหรือความต้องการก็ตาม จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนพึงจะได้รับอันเป็นบริการและสิทธิขั้นพื้นฐานเพื่อจะไ้สามารถรับรู้หาความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากโอกาสและบริการที่รัฐได้จัดขึ้น ตลอดทั้ง เพื่อเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามถึงแม้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีหนังสือพิมพ์ หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประชาชนจะให้ความสนใจมากในระยะแรก พอาน ๆ ไปความสนใจน้อยลงไป เพราะคณะกรรมการและประชาชนในหมู่บ้านขาดความรับผิดชอบ ขาดการประชาสัมพันธ์ ไม่เข้าใจประโยชน์และการมีส่วนร่วม ขาดการดูแลรักษา ใช้หนังสือเก่าและหนังสือมาไม่ถึงที่อ่านหนังสือ ส่วนในระดับอำเภอและจังหวัดจึงควรมีการออกใบเทศเพื่อกระตุ้นและแก้ปัญหาให้ชาวบ้าน เพื่อให้คณะกรรมการและชาวบ้านได้ปรับปรุงงาน เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (พุทธชาติ ราชปรีชา, 2524 : 64 - 65)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

การสนับสนุนให้ประชาชนภายในหมู่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ประการแรก เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเริ่มก่อตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านโดยให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดสถานที่ รูปร่างลักษณะอาคาร ตลอดจนวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ต่อจากนั้นจึงร่วมกันเสียสละแรงงาน หรือทุนทรัพย์จัดสร้างขึ้น ในการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ให้ประชาชนเข้ามามีการบริหารานรูปแบบของคณะกรรมการที่อ่านฯ และต้องถือว่าประชาชนในหมู่บ้าน มีส่วนรับผิดชอบและเป็นเจ้าของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านร่วมกันทุกคน นอกจากนั้นการช่วยดูแลรักษาความสะอาดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้เรียบร้อย การช่วยกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาไว้ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รวมทั้งการจัดหาหนังสือมาเพิ่มเติม ถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการด้านการอ่านหรือจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ เช่นการประชุมกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มเกษตรกร ถือได้ว่าเป็นการนำประโยชน์จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้คุ้มค่าที่สุด และการที่มีประชาชนที่ขาดโอกาส

ทางการศึกษาระดับสูงคือ ประชาชนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และสมควรมาใช้บริการ ซึ่งจากความเป็นจริงที่ เก็บ ศรีสง่า (2526 : 63 - 67) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในเขตพื้นที่ยากจน อำเภอกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ประชาชนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป จำนวน 286 คน ผลการศึกษาพบว่า สอดคล้องกับการกล่าวที่ว่า การเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมของประชาชนจะมีส่วนร่วมกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มากกว่าประชาชนทั่วไป และประชาชนที่มีอายุมากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อย สำหรับประชาชนที่มีการศึกษาค่าจะมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูง และผลการวิจัยยังพบอีกว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาที่เหมาะสม

แนวรณรงค์การจัดค่าเป็นการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

สำหรับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นไป กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวรณรงค์ที่จะจัดให้เป็นแหล่งความรู้และข่าวสารข้อมูลท้องถิ่น เป็นสถานที่รวบรวมสื่อที่จะให้บริการความรู้ ความบันเทิง ข่าวสารข้อมูล สรรพวิทยาการต่าง ๆ เช่น วิทยุ หรือวิทยุเทป เครื่องมือช่างไม้ เครื่องมือการเกษตร เครื่องฉายสไลด์ที่ใช้งานได้ วัสดุอุปกรณ์การสอนหรือเครื่องพิมพ์ อาทิ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องร่อนเย็บ หรือเครื่องมือทำหัตถ์สาธิต เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 91) ทั้งนี้จะต้องมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำอยู่ประจำ เพื่อให้คำแนะนำแก่ชาวบ้านที่มีความต้องการ มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และสถานที่แห่งนี้ชาวบ้านจะมาศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา เป็นทั้งแหล่งการเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลางพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน และในปี พ.ศ. 2529 ได้มีการพัฒนาที่อ่านให้เป็นแหล่งความรู้และข่าวสารท้องถิ่นในรูปแบบ และมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันในแต่ละท้องถิ่น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 15) เช่นภาคเหนือเรียกว่า "อาศรม" จุดเน้นของอาศรมคือเป็นการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา สำหรับในจังหวัดนครราชสีมา

มีชื่อเรียกว่า "ศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ในอำเภอ" สำหรับจังหวัดภูเก็ตจะมีชื่อเรียกว่า "แผนความรู้การศึกษานอกระบบเรียน" แหล่งที่ทดลองจัดคือ สถานีขนส่งจังหวัดภูเก็ต และที่พัสดุโดยสารข้างโรงเรียนสตรี ถนนเทพสตรี วิทยชาวบ้านรู้จักกันนาม "แผนความรู้สู่ศาลากลาง" ส่วนที่จังหวัดสิงห์บุรีเรียกว่า "โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีหอกระจายข่าว" เพื่อให้หอกระจายข่าวเป็นสื่อที่ส่งข่าวสารและความรู้ให้กับทราบด้านรหัสมีของหมู่บ้านนั้น ๆ และที่จังหวัดกาฬสินธุ์มี "บังกฤษฎา" เป็นสื่อที่นำความรู้ด้านกฎหมายสู่ประชาชน ซึ่งจังหวัดโดยศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจัดพิมพ์ เพื่อให้ความรู้เรื่องกฎหมายสำหรับชาวบ้านใช้ภาษาง่าย ๆ สามารถอ่านแล้วเข้าใจ และกำนันหรือผู้นำหมู่บ้านจะรับสำเนาให้บังนักนำแผ่นที่อ่าน ๆ นั้น เป็นต้น ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอื่น ๆ ใช้เป็นแหล่งความรู้และศูนย์ข้อมูลหมู่บ้านต่อไป

เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

1. สถานที่ ควรอยู่ในที่ชุมชน มีเนื้อที่พอสมควรพอที่จะขยายงานต่อไปได้
2. อาคารเป็นเอกเทศ มีความมั่นคงถาวรพอสมควร ขนาด 4 x 6 เมตร เป็นอย่างน้อย
3. มีโต๊ะสำหรับอ่านหนังสืออย่างน้อย 1 ตัว และมีม้านั่งอย่างน้อยนั่งอ่านได้ประมาณ 10 คน
4. มีที่วางหนังสือพิมพ์ 1 ที่ วางหนังสือพิมพ์ได้อย่างน้อย 9 ฉบับ
5. มีที่เก็บหนังสือพิมพ์ได้อย่างน้อย 1 ที่
6. มีกระดานดำหรือป้ายนิเทศ
7. มีป้ายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ขนาดพอเหมาะกับตัวอาคาร
8. มีตู้หนังสือ 1 หลัง และต้องหาหนังสือมาเก็บอย่างน้อยจำนวนหนึ่ง และเพิ่มขึ้นทุกปี

เกณฑ์การประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดเพชรบุรี ประเมินเรื่องเกี่ยวกับ

1. อาคารสถานที่ มีเกณฑ์การให้คะแนน 15 คะแนน
 - 1.1 มีป้ายชื่อที่อ่านฯ เห็นเด่นชัด
 - 1.2 สถานที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของชุมชน
 - 1.3 การคมนาคมสะดวกต่อผู้ใช้บริการ
 - 1.4 อาคารเป็นเอกเทศใช้ได้สะดวก
 - 1.5 ขนาดของอาคารอย่างน้อย 4 X 6 เมตร
 - 1.6 อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน
 - 1.7 สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม
 - 1.8 มีการตกแต่งบริเวณที่อ่านฯ
2. วัสดุอุปกรณ์ มีเกณฑ์การให้คะแนน 15 คะแนน
 - 2.1 รายชื่อกรรมการที่อ่านฯ
 - 2.2 มีป้ายประกาศ
 - 2.3 มีค้ำขั้วต่าง ๆ
 - 2.4 มีหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์หลายประเภท ไม่น้อยกว่า 50 เล่ม
 - 2.5 มีหนังสืออ่านที่อ่านฯ เป็นปัจจุบัน ฉบับย้อนหลัง 2 วัน
 - 2.6 มีที่วางหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 1 ที่
 - 2.7 มีตู้หรือชั้นวางหนังสืออย่างน้อย 1 ตู้ หรือ 1 ที่
 - 2.8 มีการจัดทำทะเบียนหนังสือ
 - 2.9 มีข้อมูลแสดงจำนวนผู้ใช้บริการ
 - 2.10 มีโต๊ะและมีที่นั่งสำหรับผู้อ่านอย่างน้อย 6 คน
 - 2.11 มีที่สำหรับทิ้งขยะ
 - 2.12 มีน้ำดื่มบริการ
 - 2.13 มีแสงสว่างเพียงพอทั้งเวลากลางวันและกลางคืน
 - 2.14 มีสัญลักษณ์แสดงถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3. การดำเนินงานและการให้บริการ มีเกณฑ์การให้คะแนน 20 คะแนน

- 3.1 ให้บริการตลอดเวลา
- 3.2 หนังสือพิมพ์ส่งถึงที่อ่านฯ วันต่อวัน
- 3.3 มีการจัดหนังสือพิมพ์ เอกสารหรือหนังสือ เป็นระเบียบเรียบร้อย
- 3.4 มีผู้ดูแลที่อ่านประจำ
- 3.5 มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- 3.6 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อชักชวนให้ประชาชนมาใช้บริการที่อ่านฯ
- 3.7 มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาตรวจเยี่ยมนิเทศติดตามผล

4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีเกณฑ์การให้คะแนน 25 คะแนน

- 4.1 มีการบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของเพื่อใช้ในการดำเนินงานที่อ่านฯ
- 4.2 มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการและบุคคลอื่นอย่างน้อยปีละครั้ง
- 4.3 ประชาชนร่วมดูแลเก็บรักษาเอกสาร
- 4.4 ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาที่อ่านฯ
- 4.5 มีหน่วยงานอื่นร่วมในการจัดกิจกรรม
- 4.6 ใช้บริการที่อ่านฯ เฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 10 คน ต่อวัน

5. การปรับปรุงและพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีเกณฑ์การให้คะแนน

25 คะแนน

- 5.1 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ อย่างน้อยปีละครั้ง
- 5.2 มีการหมุนเวียนหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ระหว่าง ศูนย์การศึกษาอกรโรงเรียนจังหวัด ห้องสมุด และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 5.3 มีการบำรุงอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ดีสม่ำเสมอ
- 5.4 จาณาผู้บริจาคทรัพย์สินและสิ่งของเพิ่มขึ้น
- 5.5 ประชาชนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น

คะแนนและความหมายของคะแนนจากการประเมิน แบ่งเป็น 5 อันดับ คือ

1. คะแนน 451 - 500 คะแนน หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านได้ดำเนินงานอย่างดีเป็นพิเศษ สามารถเป็นตัวอย่างสำหรับการดำเนินงาน
งานอื่น ๆ ได้
2. คะแนน 351 - 450 คะแนน หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ดี ที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านได้ดำเนินงานอย่างดี มีคุณภาพสูงกว่ารายละเอียดของการดำเนินงานทั่ว ๆ ไป
3. คะแนน 251 - 350 คะแนน หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านได้ดำเนินงานพอเข้าได้ตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ คุณภาพใกล้เคียงกับการ
ดำเนินงานทั่ว ๆ ไป
4. คะแนน 151 - 250 คะแนน หมายถึงอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง ที่อ่าน
หนังสือประจำหมู่บ้านได้ดำเนินงานยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ
5. คะแนน 100 - 150 คะแนน หมายถึงอยู่ในเกณฑ์แก้ไข ที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านได้ดำเนินงานไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

สรุปผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจังหวัด เพชรบุรี ดังนี้คือ

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในเขตตึกมาก จำนวน 8 แห่ง
 2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในเขตหัตถิ จำนวน 37 แห่ง
 3. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในเขตบ้านกลาง จำนวน 94 แห่ง
 4. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในเขตห้องปรับปรุง จำนวน 96 แห่ง
 5. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอยู่ในเขตห้องแก้ไข จำนวน 5 แห่ง
- รวมทั้งสิ้น จำนวน 240 แห่ง**

การพัฒนาคุณภาพชีวิต

จุดเน้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอนาคต คือตัวบุคคลหรือประชาชน
ในชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนยากจนและฝั่ค้อยโอกาสที่จะได้รับปัจจัยพื้นฐานในการ

ดำรงชีวิตต่าง ๆ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย การสุขาภิบาล การผลิต ความมั่นคงปลอดภัย
ในชีวิต การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและความเป็นชุมชน ซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานของการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อขยับฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยการ
เพิ่มปัจจัยพื้นฐานและเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชน
สามารถดำรงชีวิตและมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ของตนเองในอนาคต
นอกจากนี้แนวโน้มสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในด้านต่าง ๆ ในสังคมเมืองส่งผลกระทบถึง
การพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมชนบทเป็นอย่างมาก

แนวโน้มคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบททั่วไปจะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ถ้าพิจารณา
จากแง่ของมาตรฐานความเป็นอยู่ของคนโดยทั่วไปควรจะเป็น โดยอาศัยความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
เป็นเครื่องชี้วัด เพื่อเป็นเครื่องมือของประชาชนในการกำหนดปัญหาความต้องการที่แท้จริง
ของชุมชนและแนวทางการบรรลุนิยามคุณภาพชีวิตในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และใช้เป็นตัวบ่งชี้ว่าขณะ
นี้ในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ มีคุณภาพชีวิตในเรื่องใดบ้างที่บรรลุเป้าหมาย มีเรื่องใดที่เป็นปัญหา
การกำหนดมาตรฐานความเป็นอยู่ของคนโดยทั่วไปควรจะเป็น โดยอาศัยเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน
(จปฐ.) ได้เริ่มมาตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 มีความมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนในชนบท
ได้รับการเอาใจใส่ดูแลทั้งจากภาครัฐและด้วยตนเอง เพื่อจะอยู่อย่างมีความสุขอย่าง เป็นสุขตาม
สมควรแก่ศักยภาพ โดยคำนึงถึงความจำเป็นพื้นฐานทางด้านต่าง ๆ สำหรับการดำรงชีวิต
รวม 9 ประการ ประกอบด้วย อาหารดี มีบ้านอาศัย ศึกษาอนามัยถ้วนทั่ว ครอบครัว
ปลอดภัย ได้ผลผลิตดี มีสุขภาพดี อยากร่วมพัฒนา พาสู่คุณธรรมและการบำรุงสิ่งแวดล้อม

จากการวิเคราะห์ทางด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทในช่วงที่ผ่านมาจนถึง
ปัจจุบันจะพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทจะต้องให้ความเอาใจใส่กับ
การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทให้บรรลุตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
ให้ได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม
ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว คือจากชนบทกลายเป็นเมือง และจากสังคมเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม-
กรรมและบริการ รวมทั้งการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย และมลภาวะ เป็นพิษ อันจะส่ง
ผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท เพื่อสร้างความอยู่ดี
 กินดีโดยมุ่งให้ผู้ที่ย่อยโอกาสได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่าง ๆ ทั่วไปได้ตามเกณฑ์
 ความจำเป็นที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา การพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็น
 อยู่ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ย่อยโอกาสให้เข้าสู่ระดับที่ต้องการตามมาตรฐานการดำรง
 ชีวิตที่จะช่วยให้สามารถอยู่ในสังคมอย่าง เป็นสุข โดยคำนึงถึงความจำเป็นพื้นฐานที่จะนำไป
 สำหรับการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชนบทเพื่อเพิ่มศักยภาพของ
 บุคคลให้สามารถแสวงหาโอกาสและสามารถใช้ออกสาในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการ
 ประกอบอาชีพ และริเริ่มอาชีพของตนเองโดยมุ่งเน้นพัฒนาที่ตัวบุคคล ครอบครัวและกลุ่ม
 อาชีพต่าง ๆ ในเขตชนบท ดังนั้นในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท
 ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 ควรมีการปรับปรุงตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานให้สามารถสะท้อน
 สภาพความเป็นอยู่ของคนในชนบทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ ไป

คำว่า "คุณภาพชีวิต" ได้มีผู้ให้ความหมาย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ยูวันน์ วุฒิเมธี (2524 : 26 - 28) ได้เสนอแนวคิดว่าการศึกษาคือที่จะช่วย
 เสริมสร้างหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชนบทนั้นจะต้องมีลักษณะ เป็น "การศึกษามากชีวิต"
 ซึ่งประกอบด้วย

1. การรู้หนังสือ อ่านออก เขียนได้
2. การรู้เทคนิคใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต
3. การรู้จักวัฒนธรรมและประเพณีของสังคม รวมทั้งรู้จักปรับปรุง เปลี่ยนแปลง
 วัฒนธรรมนั้นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของชุมชน
4. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมต่อสิ่งที่อำนาจประโยชน์แก่การดำรงชีวิต
 ประจําวัน
5. ความรู้และความเข้าใจหลักธรรมทางศาสนาที่จะใช้ยึดถือ เป็นแนวทางในการ
 ประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง
6. การรู้จักเสียสละและมีความจริงใจต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยยอมรับใน
 สิทธิและประโยชน์ของกันและกัน

การให้การศึกษาศาสนาชีวิตนี้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด ถ้าหากใช้ประโยชน์จาก วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น รักษาสอดแทรกความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ เข้าไปจน ประชาชนสามารถผสมผสานความเคยชินแบบเก่ากับแนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ ได้ โดยอาศัย การเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปทำให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจ ในส่วนของเอกชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐก็ควรร่วมมือและประสานงานกันเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากร ในทุกด้าน เช่น การส่งเสริมประชาธิปไตยในสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดบริการ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งกิจการสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกิน ดี และมีความปลอดภัยในชีวิต

ชวน หลีกภัย (2526 : 73) ได้ให้ทรรศนะว่า คนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ควรเป็น คนที่มีคุณสมบัติที่ดีหลายประการ เช่น การรู้จักตนเอง ผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม มีความสำนึกใน หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีพหุภาษามัธยมศึกษา มี ยึดมั่นในคุณธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคม มี ความซื่อสัตย์สุจริต ชยันต์นั้เพียร เสียสละเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศมีส่วนร่วม ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เบนเนท (Bennett. 1975 : unpagged) ได้ให้ความหมายของคุณภาพ ชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิตของบุคคลประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 บุคคลต้องมีสิ่งที่จะเป็น แก่ความต้องการของชีวิต เช่น อาหาร บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สุขภาพแข็งแรงมี เงินบำนาญครั้งและมีความมั่นคงในชีวิต มีเศรษฐกิจดี สังคมดี สวัสดิการเมือง ส่วนที่ 2 บุคคลมีค่านิยมเหมาะสมกับสังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ซึ่ง แต่ละบุคคลใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจอันสำคัญของชีวิต มีความสมดุลระหว่างความ บารอณาและความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความบารอณา มีจุดหมายในชีวิต มีความ ร่าเริงในครอบครัว

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึงชีวิตที่มีความสงบสุข มีความเป็นอยู่ านระดับที่เหมาะสม สะดวกสบายสมควรแก่อัตภาพ มีความผสมกลมกลืนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี และเป็นชีวิตที่มี ความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา

ความจำเป็นพื้นฐาน

เป้าหมายการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทโดยทั่วไป โดยอาศัย เกณฑ์ ความจำเป็นพื้นฐานหรือ จบฐ. เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการดำรงชีวิตที่ทุกคนเรือนในชนบท จะได้รับบรรลุเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน คือ

1. คุณภาพชีวิตทางด้านการอยู่ที่ดี ที่สำคัญได้แก่ 1.ให้ครัวเรือนได้รับการดูแล สุขภาพอนามัยอย่างถูกสุขลักษณะ หลักสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมทั้งใน เรื่องที่อยู่อาศัย ชัก ปัญหาเด็กขาดสารอาหารระดับรุนแรงอย่างสิ้นเชิง การศึกษาภาคบังคับครบถ้วนทุกคน รวมทั้งให้มีน้ำสะอาดเพียงพอสำหรับดื่มและใช้ การมีและใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะอย่างครบถ้วน
2. ทุกหมู่บ้านในชนบทมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมุ่งส่งเสริมให้ชุมชน ประชาชนได้ร่วมกันในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน บังคับอาชญากรรมใน หมู่บ้านของตนเองและความมั่นคงปลอดภัยจากศัตรูภายในประเทศและภายนอกประเทศ
3. ทุกหมู่บ้านในชนบทมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การมีส่วนร่วมในการ วางแผนและแก้ไขปัญหายของชุมชน ร่วมกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ บำรุงรักษาวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลไทยทุกสมัยได้พยายามเร่งรัดพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน ที่เน้นเป็นพิเศษคือ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและทางสังคม ในด้านเศรษฐกิจมุ่งให้ ประชาชนมีรายได้ มีงานทำ อยู่ดีกินดีและได้รับการบริการพื้นฐานเบื้องต้นอย่างทั่วถึง ทาง ด้านสังคมมุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ได้รับการศึกษาเล่าเรียนตาม ภาษาอังกฤษ โดยจัดบริการด้านโรงเรียน สถานศึกษา การกระจายแหล่งข่าวสารข้อมูล อย่างทั่วถึง มีสถานอนามัย มีโรงเรียนทุกตำบล จัดการศึกษาเพื่อเน้นการให้การศึกษา ตลอดชีวิต อาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งใน เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในชนบทจะได้รับการสนใจมากที่สุด ก่อนที่รัฐบาลจะพัฒนาชนบทแต่ละท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ตรง เป้า หมายจำเป็นที่จะต้องทราบว่าประชาชนมีคุณภาพชีวิตเบื้องต้นอยู่ในระดับใด รัฐบาลควรจะ

ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนหรือส่งเสริมทางด้านใด ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาชี้วัดให้เห็นสภาพเสียก่อน ซึ่งเรียกว่า "เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน" หรือชื่อย่อ ๆ ว่า "จปฐ."

ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นเครื่องชี้วัดโดยจะได้ข้อมูลที่บ่งชี้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในการกำหนดปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยเฉพาะในด้านการดำรงชีวิต เพื่อให้ประชาชนได้บรรลุถึงระดับคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และใช้เป็นตัวบ่งชี้ว่า ขณะนี้หมู่บ้านหนึ่ง ๆ มีคุณภาพชีวิตในเรื่องใดบ้างที่บรรลุเป้าหมาย มีเรื่องใดบ้างที่ยังคงเป็นปัญหา โดยให้มีการทดลองดำเนินการในพื้นที่ ผลจากการทดลองใช้เครื่องมือชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานในจังหวัดต่าง ๆ ทำให้ได้ข้อสรุปว่า ความจำเป็นพื้นฐานของชาวชนบทหรือ จปฐ. จากการสำรวจข้อมูลคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในปี พ.ศ. 2533 จาก 72 จังหวัด สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานของคนไทยนั้น พบว่าโดยเฉลี่ยในภาพรวมทั้งประเทศคุณภาพชีวิตของประชาชนชนบทได้รับการพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นรายภาค โดยดูจากตัวชี้วัด จปฐ. ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย บ่งชี้ว่าประชาชนในภาคกลางมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด ประกอบกับสภาพความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตของชาวชนบทและแนวทางการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต ควรประกอบด้วย

1. การยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป
2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนามากขึ้น
3. เนื่องจากนโยบายการพัฒนาชนบทในช่วงแผนฯ 7 ได้เน้นการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมรายได้มากขึ้น ดังนั้นตัวชี้วัด จปฐ. เองจะต้องมีการปรับปรุงให้สามารถสะท้อนถึงความเป็นอยู่ของคนในชนบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ เนื่องจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เพื่อสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530 : ภาคผนวกที่สอง 14) ได้กำหนดความหมายของคำว่า "ความจำเป็นพื้นฐาน" ไว้ว่า ความจำเป็นพื้นฐาน หมายถึงความต้องการขั้นต่ำที่ชาวบ้านทุกคนหรือชุมชนควรมีหรือควรจะเป็น เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขพอสมควร (พออยู่พอกิน) ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ในเรื่องของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของชีวิตมนุษย์ ซึ่งจะหาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นคณะกรรมการโครงการพัฒนาสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดเนื้อหาประกอบด้วยความจำเป็นพื้นฐาน 9 หมวด 37 เครื่องชี้วัดดังนี้ (กระทรวงมหาดไทย. 2534 : 4 - 6)

หมวดที่ 1 ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอความต้องการของร่างกาย มีเครื่องชี้วัด คือ

1. หญิงตั้งครรภ์ได้รับโภชนาการอย่างเพียงพอ ซึ่งมีผลทำให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนัก ตั้งแต่ 3,000 กรัมขึ้นไป
2. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ได้รับการเลี้ยงดูทางโภชนาการและโภชนาการอาหารในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
3. เด็กอายุ 6 - 14 ปี ได้รับโภชนาการถูกต้องครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย
4. คร่าวเรือนไม่กินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ที่ดิบ หรือสุก ๆ ดิบ ๆ
5. คร่าวเรือนได้รับโภชนาการควบคุมที่มีผลเสีย อย.

หมวดที่ 2 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เครื่องชี้วัด คือ

6. คร่าวเรือนมีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวรสามารถอยู่อาศัยต่อไปได้อีกอย่างน้อย 5 ปี
7. คร่าวเรือนมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านเรือนให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ
8. คร่าวเรือนน้ำสะอาดดื่มเพียงพอตลอดปี 5 ลิตรต่อคน ต่อวัน

9. คร่าว เรือนมีและใช้ส่วนถูกสุขภาพ

10. คร่าว เรือนนำอุปกรณ์จากสิ่งราคา

หมวดที่ 3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานทั้งจำเป็นแก่การดำรงชีวิต มีเครื่องมือชี้วัด คือ

11. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด โดยมีการตรวจสุขภาพ และฉีดวัคซีน

ครบตามกำหนด

12. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการทาคลอดและการดูแลหลังคลอด จากแพทย์หรือ

พยาบาล หรือผดุงครรภ์ หรือผดุงครรภ์โบราณที่อบรมแล้ว

13. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปีได้รับการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคหัด โรค

บาดทะยัก และหัด

14. เด็กวัยประถมศึกษาได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค คอตีบ บาดทะยัก

และหัด

15. คร่าว เรือนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

16. คร่าว เรือนรู้จักวิธีป้องกันโรคเอดส์

17. เด็กอายุ 3 - 6 ปี ได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง

18. เด็กที่มีอายุครบเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ

19. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หรือเทียบเท่า

20. ผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับและไม่ได้ศึกษาต่อ ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ

ต่าง ๆ

21. คนในครัวเรือนอายุ 14 - 50 ปี อ่านออกเขียนได้

22. ครอบครัวได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างน้อยเดือนละครั้ง

หมวดที่ 4 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีเครื่องมือชี้วัด คือ

23. คร่าว เรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

24. คร่าว เรือนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

หมวดที่ 5 ประชาชนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีเครื่องใช้วัดคือ

25. ครัวเรือนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้เฉลี่ยแล้วไม่น้อยกว่าคนละ 15,000.- บาท

หมวดที่ 6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ มีเครื่องใช้วัด คือ

26. คู่สมรสที่ภรรยาอายุ 15 - 44 ปี ใช้บริการคุมกำเนิดได้ตามต้องการ

27. คู่สมรสมีบุตร ไม่เกิน 2 คน

หมวดที่ 7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดชีวิตของตนเองและชุมชน มีเครื่องใช้วัด คือ

28. ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน ตำบล อย่างน้อย 1 กลุ่ม

29. คนในครัวเรือนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

30. ครัวเรือนได้เข้าร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติและกิจกรรมพัฒนา

อื่น ๆ

หมวดที่ 8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจที่ดีขึ้น มีเครื่องใช้วัด คือ

31. คนในครัวเรือนปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

32. คนในครัวเรือนไม่ใช้สุรา

33. คนในครัวเรือนไม่มั่วสุม

34. คนในครัวเรือนเข้าร่วมทำกิจกรรมตามประเพณี ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

35. คนสูงอายุได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน

หมวดที่ 9 ประชาชนมีจิตสำนึกและร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเครื่องใช้วัด คือ

36. ครัวเรือนได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

37. ครัวเรือนได้ทำกิจกรรมการป้องกันและควบคุมสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ จากผลการทดลองการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 และขยายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และในปี พ.ศ. 2529 มีที่อ่านถึง 27,000 แห่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 2) แล้วนั้น มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับโครงการนี้ในคำต่าง ๆ มากมาย คือ

1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เกียรติชัย พงษ์พานิช (2525 : 316) ได้กล่าวถึงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่าเป็นกระบวนการพัฒนาชุมชน เพราะการอุทิศแรงงาน เงิน และอุปกรณ์ในการก่อสร้างที่อ่านหนังสือทำให้เกิดความรู้รัก เป็นเจ้าของ เห็นความสำคัญเกิดความเชื่อมั่นในหมู่บ้านโดยอัตโนมัติ ชาวบ้านย่อมจะมองเห็นว่าคนมีความสำคัญในฐานะ เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ที่ความพยายามของตนประสบความสำเร็จจากการเลือกคณะกรรมการ และจากการที่ให้ทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาของตนเองชาวบ้านจะ เชื่อมมั่นและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น

สุเทร จิตบรรเทา (2526 : 66 - 67) ได้กล่าวถึงโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่าโครงการนี้เป็นงานสืบเนื่องมาจากโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสร็จ เพื่อให้ผู้เรียนได้จบออกมาจากโรงเรียนประถมศึกษาหรือหลักสูตร เปิดเสร็จพื้นฐานแล้ว ได้มีหนังสืออ่านมาให้สมหนังสือและได้รับความรู้ทันต่อเหตุการณ์ โดยสนับสนุนให้ชาวบ้านจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ขึ้นมาเอง อาจเลือกเอาสถานที่ใดก็ได้ที่เหมาะสม มีคณะกรรมการดูแล ซึ่งอาสาสมัครทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และกรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุน และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมาให้ผู้สนใจค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับประโยชน์ความสนใจของประชาชนที่มีต่อการอ่าน และผลกระทบของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ผลการค้นคว้าเท่าที่อ่านมามีดังนี้

จิราญ คาศรี (2519 : 115 - 116) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและผลที่ประชาชนได้รับเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง โดยเข้ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาลผู้เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 87 คน

กรรมการที่อ่านหนังสือ จำนวน 75 คน ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือจำนวน 150 คน และประชาชนที่เข้าบวชที่อ่านหนังสือ 15 แห่ง ที่สุ่มได้จำนวน 1,765 คน ผลการวิจัยพบว่า มีผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือ วันละ 18 คน การกระจายข่าวจากผู้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ไปยังบุคคลอื่นในครอบครัวเดียวกัน และเพื่อนบ้านมีอัตรา 2 - 4 คน ดังนั้นวันหนึ่ง ๆ มีผู้ได้รับข่าวสารที่อ่านถึง 36-72 คนต่อที่อ่าน 1 แห่ง นอกจากนี้ยังทราบว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากที่อ่านมากทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา สำหรับสิ่งที่ประชาชนต้องการจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่าเป็นวัสดุครุภัณฑ์ประจำที่อ่าน ความรู้เกี่ยวกับอาชีพและความรู้ทั่วไปและการมีหนังสือพิมพ์อยู่ประจำที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้านหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง รวบรวมตัวอย่าง เป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน อย่างละ 60 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านการเข้าบวชที่อ่านหนังสือปรากฏว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าบวชที่อ่านหนังสือทุกวัน เวลาที่เข้าบวชช่วงเย็นนอน ความสะดวกในการเข้าบวชมีมาก หนังสือพิมพ์ที่ชาวบ้านอ่านมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ชาวบ้านสนใจมากที่สุดคือ ข่าวทั่ว ๆ ไป หนังสือพิมพ์ที่ได้อ่านส่วนมากจะเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับที่ส่งมาแล้ว 1-3 วัน และส่วนมากชาวบ้านจะรับอ่านทันทีที่หนังสือพิมพ์ถึงที่อ่าน

2. ในด้านแหล่งข่าวและความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทั้งในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือ จะใช้เวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าทำกิจกรรมอื่นแหล่งที่สามารถหาหนังสืออ่านได้ถ้าไม่มีที่อ่าน คือ ร้านค้าในหมู่บ้านและห้องสมุดโรงเรียนในตำบล รายละเอียดของข่าว ชาวบ้านส่วนมากจะให้รายละเอียดของข่าวจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการให้อ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับทำให้มีความรู้มีเหตุผลมากขึ้น สำหรับการเชื่อถือข่าวสารจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง

3. ในด้านความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชาวบ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สิ่งที่ประชาชนต้องการจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่รัฐบาลกล่าวว่าสิ่งที่ประชาชนต้องการตามลำดับความสำคัญ คือ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพและความรู้ทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองและท้องถิ่นรวมทั้งการมีหนังสือพิมพ์อยู่ในที่อ่านเสมอ แต่ความสภาพความเป็นจริงแล้วสิ่งที่ชาวบ้านต้องการที่สำคัญ คือ วัสดุ ครุภัณฑ์ประจำที่อ่าน ความรู้เกี่ยวกับอาชีพและความรู้ทั่วไป และการมีหนังสือพิมพ์อยู่ในที่อ่านเป็นประจำ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือในด้านการบริหารทั่วไป ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรักษาให้สร้างเป็นเอกเทศ มีกรรมการที่อ่านหนังสือ ประชาชนช่วยกันดูแลปรับปรุงให้เป็นห้องสมุดประจำหมู่บ้านและขยายบริเวณที่อ่านหนังสือไปตามหมู่บ้านที่ยังไม่มีคามกำลังงบประมาณ ส่วนด้านการบริการควรให้ประชาชนมาอ่านหนังสือพิมพ์เฉพาะในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งมีการดูแลและจัดให้มีหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน ควรเก็บหนังสือพิมพ์เก่าไว้อย่างน้อย 1 เดือน และนอกจากหนังสือพิมพ์แล้วควรมีหนังสือเกี่ยวกับความรู้และการเกษตร ส่วนด้านการอ่านของประชาชน ชาวบ้านชอบอ่านทั้งหนังสือพิมพ์จากท้องถิ่นและจากกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่ได้อ่านจะหาเวลาวางมาอ่าน และถ้าหากไม่มีที่อ่านแล้วชาวบ้านจะซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่านบ้างนาน ๆ ครั้ง

สุนน ชูประสิทธิ์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านถ้าจะมอง ตำบลสาทเหล็ก อำเภอฟิจิตร จังหวัดฟิจิตร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้มีการรับทราบข่าวสารข้อมูลมากกว่าผู้ไม่ใช้ ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้โดยผู้ใช้มีการรับทราบข่าวสารและความรู้ในหมวดอนามัย การพยาบาลเบื้องต้น หมวดความรู้เกี่ยวกับอาชีพ หน้าที่ต่อชุมชน และหมวดการวางแผนครอบครัวมากกว่าผู้ไม่ใช้ แต่ในหมวดเหตุการณ์บ้านเมืองท้องถิ่นและประเทศในปัจจุบัน และหมวดกฎหมายที่บุคคลควรรู้ ทั้งผู้ใช้และผู้ไม่ใช้มีการรับทราบข่าวสารและความรู้หมวดนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปี พ.ศ. 2528 เก็บ ศรีสง่า (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้านของประชาชนในเขตชนบทพื้นที่ ยากจน อำเภอบึงนาราง จังหวัดนครสวรรค์ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป จำนวน 286 คน ผลของการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้านคือ

1. ประชาชนที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและคณะกรรมการมากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้านมากกว่าประชาชนที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและคณะกรรมการน้อยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความเข้มของความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
2. ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคม จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้านมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มสังคมที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความเข้มของความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
3. ประชาชนที่มีอายุมากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้าน มากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความเข้มของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
4. ประชาชนที่มีการศึกษาค่ำจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้าน มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูงที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความเข้มของความสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง

ส่วนปัจจัยทางด้านเพศ และความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของที่อ่านหนังสือประจำบ้านนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญ นิคมานนท์ และคนอื่น ๆ (2531 : 91 - 131) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา นอกโรงเรียนสำหรับประชาชนบริเวณชายแดนในจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสุรินทร์ ได้สรุปผลการศึกษที่น่าสนใจ คือเกี่ยวกับความสามารถด้านการอ่าน-เขียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ร้อยละ 51 พอลานออกเขียนได้ ร้อยละ 28.8 อ่านเขียนได้ในระดับดี ร้อยละ 9.4 อ่านออกแต่เขียนไม่ได้ และร้อยละ 17.8 ทั้งอ่านและเขียนไม่ได้ สำหรับโอกาสอ่าน - เขียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.8 ไม่ค่อยมีโอกาสทั้งอ่านและเขียน รองลงมาร้อยละ 29.2 มีโอกาสอ่านบ่อยแต่เขียนน้อย และมีเพียงร้อยละ 2 ที่อ่านและเขียนบ่อย เกี่ยวกับด้านการอ่านและใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23 อ่านทุกวัน ร้อยละ 35 อ่านบ้างแต่ไม่ทุกวัน และร้อยละ 30 ไม่เคยอ่านเลย สำหรับสถานที่อ่านนั้น พบว่าร้อยละ 46 อ่านจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 28 อ่านจากร้านค้าในหมู่บ้าน ร้อยละ 12 อ่านจากบ้านเพื่อน ที่เหลือนอกนั้นอ่านจากบ้านตนเอง โรงเรียนและวัด เกี่ยวกับการเห็นความจำเป็นของการอ่าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 86 เห็นว่าจำเป็นเพราะทำให้เป็นคนฉลาดได้ความรู้ เพิ่มทุนเหตุการณ์และใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ในขณะที่เดียวกันมีเพียงร้อยละ 9 เห็นว่าไม่มีความจำเป็นสำหรับคนเพราะมีอายุมากแล้วและไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์

สันทนา บุญสุข (2531 : 67-77) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือ কেনของจังหวัดอุบลราชธานี ได้สรุปผลการศึกษาน่าสนใจดังนี้ คือ เกี่ยวกับการใช้บริการและการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างน้อย 18 คนต่อวัน มากที่สุด 35 คน โดยเฉลี่ยวันละ 25 คน ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและประชาชนทั่วไป และมีจำนวนพอ ๆ กันระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย ส่วนในเรื่องโอกาสการเรียนรู้นอกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61 ตอบว่าตนเองมีความสามารถด้านการอ่านการเขียนอยู่ในระดับดี มีเพียงร้อยละ 3 พอลานออกเขียนได้ สำหรับโอกาสในการอ่าน-เขียน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52 ตอบว่ามีโอกาสอ่าน-เขียนเป็นประจำ ร้อยละ 3 ที่มีโอกาสอ่านบ้างแต่ไม่ได้เขียนเลย เกี่ยวกับโอกาสในการอ่านหนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51 ตอบว่าอ่านทุกวัน และโอกาสอ่านหนังสือเป็นเล่มนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46 ไม่มีโอกาสอ่านมากนัก รองลงมาร้อยละ 32 มีโอกาสอ่านบ่อย ๆ

วิสิท ธรรมชาติ (2531 : 76 - 94) ได้ศึกษาลักษณะการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความสนใจในการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ลักษณะ

การนำไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและการนำความรู้ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ให้เป็นประโยชน์อยู่ในระดับกลาง สนใจนำไปใช้เพื่ออ่านหนังสือพิมพ์รายวัน อ่านหนังสือที่สนใจเพื่อให้ความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อพบปะสนทนากับเพื่อนบ้าน และเพื่อการนัดหมายในการทำกิจกรรมร่วมกัน สำหรับในด้านเพิ่มพูนความรู้พบว่า เพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษา การเกษตร ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนาข่าวสารการกีฬา ด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งกลางในการพบปะสนทนา หรือทำกิจกรรมร่วมกันอีกด้วย ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการทำงาน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาต่างกัน มีความสนใจในการนำไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการทำงาน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาต่างก็มีลักษณะการนำไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการทำงาน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาต่างกัน ได้มีการนำความรู้ที่ได้รับจากที่อ่านหนังสือไปใช้เป็นประโยชน์แตกต่างกัน ปัญหาที่เกี่ยวกับการนำไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คือ หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์มีจำนวนน้อย การส่งหนังสือพิมพ์ล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ อาคารสถานที่ขาดการใช้การไม่ได้ ใต้โต๊ะ เก้าอี้ และตู้เก็บหนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอ

จินดา นูเร (2531 : 29) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านศึกษากรณีจังหวัดมหาสารคาม ในเรื่องสภาพการไปอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เคยไปใช้บริการจำนวนค่อนข้างมากถึงร้อยละ 67.1 ส่วนที่ไม่นำไปใช้บริการมีจำนวนน้อยประมาณร้อยละ 38.3

พงศ์พันธ์ สุนทรชัย (2532 : 101 - 110) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบข่าวสารข้อมูลเพื่อชุมชนชนบท: วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนผู้ใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหอกระจายข่าวในกรณีจังหวัดหนองคาย สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ คือ

1. โอกาสเรียนรู้นอกโรงเรียนจากการอ่านพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.9 อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำที่เหลื้อมีอ่านบ้างแต่ไม่ทุกวัน และมีร้อยละ 23.28 ไม่เคยอ่านเลย ส่วนสถานที่อ่านนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 64.24 อ่านจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รองลงมาอ่านที่บ้านตนเอง อ่านที่บ้านเพื่อนหรือญาติและอ่านที่ร้านค้า

2. เกี่ยวกับความสามารถด้านการอ่านและเขียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.42 มีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับดี และร้อยละ 65.58 พออ่านได้บ้าง ส่วนการเขียน นั้นร้อยละ 11.01 เขียนได้ดีและร้อยละ 88.99 พอเขียนได้บ้าง

3. ความสนใจด้านข่าวสารข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายสนใจมากในเรื่องตัวอย่างการประกอบอาชีพแปลก ๆ ใหม่ ๆ คำแนะนำในการประกอบอาชีพการเกษตร กฎหมายสำหรับชาวบ้าน เรื่องราวแปลก ๆ และชีวิตพิเศษ ความเคลื่อนไหวทางการเมือง นิทาน นิยาย เพศหญิงสนใจมากในเรื่องข่าวราคาสินค้าทั่ว ๆ ไป เรื่องราวเกี่ยวกับอาหาร การกิน ข่าวนันทิง ข่าวนันทิง ข่าวนันทิงและคำแนะนำเกี่ยวกับข้อปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

วุฒิชัย อนันตกุล (2533 : 87 - 90) ได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเฉพาะ 3 ประการ คือ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานรายหัว (2) ศึกษาลักษณะการนำไปใช้บริการและนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน (3) ศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ เจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่น ของกรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและของประชาชนผู้ใช้บริการ เกี่ยวกับการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้ดีขึ้น พบว่าสภาพทั่วไปของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้ง 8 แห่ง ที่ทำการศึกษามีสภาพทั่วทั้งนี้คือ อาคารส่วนใหญ่เป็นศาลาทรงไทยหลังคามุงจากมีขนาดตั้งแต่ 4 x 6 เมตรขึ้นไป ใช้วัสดุก่อสร้างที่แข็งแรงคงทนถาวร ตั้งอยู่ในที่ชุมชน วัสดุและครุภัณฑ์ที่มามีในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้แก่ ตู้ใส่หนังสือ บ้ายประกาศ ที่วางหนังสือพิมพ์หรือมานิตฉบับวันหนังสือ ถังรองรับขยะ จั๊ะและม้านั่งอ่านได้ประมาณ 20 คน มีหนังสือเกี่ยวกับการเกษตร สาธารณสุข นวนิยาย วารสารด้านบันเทิง และหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ ทุกแห่งมีป้ายประกาศและแผนที่หมู่บ้าน มีป้ายคำขวัญต่าง ๆ รวมทั้งป้ายเชิญชวนให้ประชาชนมาอ่านหนังสือ มีการเก็บหนังสือเก่าเขียนเล่มไว้ย้อนหลัง 1 เดือน ด้านกรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนั้นใช้วิธีการแต่งตั้งจากประชาชนในหมู่บ้านและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบความกดดันและสมัครใจ ลักษณะการนำไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านพบว่า ไปอ่านหนังสือทุกวันร้อยละ 56.37 สิ่ง

น่าสนใจอ่านเรื่องจากมากน้อยคือ หนังสือพิมพ์รายวัน วารสารเกี่ยวกับอาชีพ วารสารบันเทิง นิยายหรือละคร หนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ กฎหมายชาวบ้าน หนังสือเรียน วารสารเกี่ยวกับค่านิยมและหนังสือทั่วไป เวลาที่ไปใช้บริการที่อ่านที่สะดวกที่สุดคือ เวลาเย็น และเวลากลางคืน

สำหรับการนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันพบว่า ร้อยละ 46.05 ได้ประโยชน์จากการอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูล ได้ฝึกการอ่านของตนเองทำให้มีความรู้รอบตัวมากขึ้น ได้ประโยชน์ในการตัดสินใจต่อธุรกิจหรือราชการ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ปัญหาในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ปัญหาที่พบเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้คือ ปัญหาเนื่องจากกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขาดการดูแลเอาใจใส่ หนังสือพิมพ์ไม่อยู่ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ที่อ่านประจำหมู่บ้านล่าช้าเกินกำหนด หนังสือและวารสารมีไม่เพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ หนังสือขาดหรือสูญหาย หนักขาดและถูกทำลาย

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต กีแรก ฤกษ์สาหร่าย และเพ็ญธม ชุมพล (2527 : 66 - 68) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนยากจนในเขตพื้นที่ยากจนและพื้นที่ปกติ โดยใช้เกณฑ์ "ความจำเป็นพื้นฐาน" เป็นเครื่องชี้วัดคะแนนผลาบริใช้ในการกำหนดแนวทางพัฒนา โดยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าประการแรก เกษตรกรยากจนที่เป็นสมาชิกโครงการธนาคารโค-กระบือทั้งในเขตพื้นที่ยากจนและเขตพื้นที่ปกติมีสภาพการดำรงชีวิตเหมือนกันเกือบทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมากว่า และมีการกระจายของมูลฝอยสิ่งโสโครกในบริเวณบ้านเป็นประจํามากกว่าเกษตรกรในเขตพื้นที่ยากจนประการที่สอง เกษตรกรในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทานมีสภาพการครองชีพส่วนาพหุเหมือนกัน คงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ พื้นที่ชลประทานมีสิ่งที่ดีกว่าคือ มีน้ำใช้เพียงพอในการปลูกพืชทั้งปี มีการปลูกพืชหมุนเวียนมากกว่า มีการใช้ปุ๋ยเคมีมากกว่า มีส่วนที่ถูกสุขาภิบาลเส่มากกว่า ประการที่สาม สภาพการดำรงชีพของประชาชนในเรื่องความจำเป็นพื้นฐานทั้งหมดใน 5 จังหวัดพื้นที่ทั้งในเขตปกติและเขตยากจน ข้าพเจ้าเห็นว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเกือบทุกเรื่องของความจำเป็นพื้นฐาน มีเพียง

เครื่องใช้ 12 ตัวแปรเท่านั้นที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องของสภาพพื้นฐานเช่น ถนน ที่กินหากิน การได้รับการบริการจากรัฐในเรื่องของการศึกษาภาคบังคับและวัฒนธรรม การวางแผนครอบครัว การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เด็กและผู้สูงอายุได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม และสภาพที่อยู่อาศัย ส่วนเรื่องที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้น ประชาชนในหมู่บ้านเขตพื้นที่ภาคที่มีสภาพการดำรงชีวิตที่ต่ำกว่าประชาชนในพื้นที่ยากจนในเรื่องของการมีงานทำมากกว่า 8 เดือนใน 1 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าประชาชนในพื้นที่ยากจนกลับมีสภาพการดำรงชีพที่ต่ำกว่าประชาชนในพื้นที่ภาคนี้ คือด้านการฝึกอบรมทั้งฝึกอบรมผู้นำด้านอาชีพและฝึกอบรม ผู้นำองค์กรประชาชน เรื่องการวางแผนพัฒนาการได้รับการบริการคือ การรับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ การใช้บริการจากแหล่งอ่านหนังสือ เด็กอายุ 5-14 ปี ได้รับสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย ส่วนเครื่องใช้วัดอื่น ๆ อีก 14 ตัวแปรมีความแตกต่างกัน แต่ข้อมูลบ่งชี้ว่าพื้นที่ที่วัดก็ต่างกันเพราะฉะนั้น ประการที่สี่สภาพการดำรงชีพทางด้านสาธารณสุขของหมู่บ้านในจังหวัดกาฬสินธุ์ จากค่าเฉลี่ยทั้งหมด พบว่ามีความแตกต่างของระดับการพัฒนาทางด้านสาธารณสุข หากจะเปรียบเทียบเป็นบาง เขตแล้วพื้นที่ยากจนมีระดับการพัฒนาทางด้านสาธารณสุขสูงกว่าพื้นที่ปกติ

สำหรับ ภวิท วรพิพัฒน์ (2527 : 87) ได้ศึกษาเรื่องความจำเป็นของการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาประชากร โดยมุ่งศึกษาเฉพาะส่วนที่เป็นชนบทของประเทศไทย ผลการวิจัยเฉพาะในด้านสภาพของที่อ่าน พบว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านยังแตกต่างกันมากที่มีคุณภาพดีและดีพอใช้ ทั้ง 2 ประเภทมีรวมกันมีไม่ถึงร้อยละ 47 อยู่ในเกณฑ์คือ มีหนังสือพิมพ์ทั้งที่อ่านทุกวัน วันละอย่างน้อย 2 ฉบับ และมีหนังสืออื่น ๆ มีตู้หนังสือ มีที่อ่าน มีโต๊ะสำหรับนั่งอ่านเพียงพอ มีคณะกรรมการดูแลรักษาสภาพอาคารและหนังสือไว้อย่างดี ที่อ่านสะอาดเรียบร้อย ส่วนที่พอใช้นั้นคือที่อ่านขาดลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นที่อ่านที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ในเรื่องการจัดหาให้มีการส่งหนังสือให้เป็นปัจจุบัน เรื่องการมีวิธีการจัดการที่ดี ประมาณร้อยละ 38 และที่อ่านต้องยุบหรือย้ายร้อยละ 14 ที่ต้องยุบหรือย้ายก็เพราะอยู่ห่างไกลชุมชน การดูแลทั่วถึง หนังสือไม่ถึงที่อ่านเป็นประจำคือ ห่างไกลเอเยนต์หนังสือพิมพ์เกินไป เอเยนต์ไม่สามารถจัดส่งหนังสือที่มั่นใจได้ว่าหนังสือจะถึงที่อ่าน

สมิทธี อินทราพิทย (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหาสภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนเขตเมืองชั้นนอกของกรุงเทพฯ โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว จำนวน 939 คน ผลการวิจัยพบว่าในด้านสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่รักษาความสะอาดได้ดีพอสมควร มีร้อยละ 30 เท่านั้นที่ยังสกปรก การเก็บขยะมูลฝอยยังไม่ได้กระทำกันอย่างจริงจัง บริเวณใต้ถุนบ้านมีน้ำขังร้อยละ 56.07 มีการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ถูกต้องลักษณะ ในด้านสุขภาพอนามัยพบว่า ส่วนมากเกิดโรคระบบทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ และโรคที่นำโดยแมลงหรือสัตว์นำโรค มีการเสียชีวิตมากในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี มีการคุมกำเนิดร้อยละ 62.75 และพบว่าสตรีที่ตั้งครรภ์ครั้งสุดท้ายได้บริการฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 96.77 มารดาส่วนมากทราบว่าหากมีบุตรมากจะทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม

รหัน แดงจวง และรัตนา บุรหากุล (2530 : 29) ได้ศึกษาถึงผลกระทบของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่มีต่อการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนทักษะการอ่าน และการเขียน พบว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งของการศึกษาหาความรู้แหล่งหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการเพิ่มพูนทักษะการอ่านและการเขียน จากการประเมินพบว่าร้อยละ 80 ของผู้อ่านหมู่บ้านที่อ่านสามารถอ่านได้และจับใจความได้ดี ส่วนผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกจะใช้วิธีวิธีดูภาพและเดาเหตุการณ์ตามไป

อนุวัตร วงษ์ศิริธรรม (2530 : ม.ป.ป.) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตระหว่างสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับเกษตรกรภายนอกตำบลหนองผักนาก อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่แตกต่างจากเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ยกเว้นในบางเรื่องที่มีสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการพัฒนาดีกว่า ได้แก่ เรื่องการกำจัดน้ำโสโครกในบริเวณบ้าน การเข้ารับบริการสมมนาการแสดงความคิดเห็น การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องใจในการประกอบอาชีพ การไม่หลงเชื่อต่อการโฆษณาชวนเชื่อ การรู้จักบทบาทหน้าที่ตนเองและการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

ส่วนที่แรก ทฤษฎีสำหรับ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีต่อพัฒนาเศรษฐกิจซึ่งการวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาคำตอบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างไร โดยเฉพาะการจัดความยากจน ข้อมูลที่รวบรวมเป็นการรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่มีผู้ทำแล้ว ผลการวิจัยมีข้อสรุปที่สำคัญดังนี้คือ

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตจะมีผลต่อการจัดความยากจน ในพื้นที่ชนบทที่มีความพร้อมมีศักยภาพระดับหนึ่งมากกว่าที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตที่มีดัชนีความยากจนสูง
2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) นั้นจะต้องประกอบด้วยกลยุทธ์สนับสนุน ๖ ด้าน คือ (1) การพัฒนาที่พึ่งพาตนเองของชุมชน (2) การประสานงานของเจ้าหน้าที่จาก 4 กระทรวงหลัก และ (3) การจัดทรัพยากรที่ยุติธรรม จึงจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นเกิดผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการลดระดับความยากจนในชนบทลง

กมลทิ เนตรเจริญ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินบริบทของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานแบบปฏิบัติในสถานศึกษา โดยศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานแบบปฏิบัติในสถานศึกษา รวมทั้งความคาดหวังที่มีต่อการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานแบบปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนของครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูระดับประถมศึกษาพบว่าครูระดับประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานและการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานแบบปฏิบัติในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแต่ละเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่มีเพศและวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและการนำเกณฑ์แบบปฏิบัติโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีอายุและควมรับผิดชอบในการสอนกลุ่มวิชาและประสิทธิภาพการสอนต่างกันมีความรู้ความเข้าใจและการนำเกณฑ์แบบปฏิบัติ โดยส่วนรวมแตกต่างกัน ครูระดับประถมศึกษามีความคาดหวังต่อการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานแบบปฏิบัติในสถานศึกษา โดย

ส่วนรวมตามจปฐ. ข้อ 1 - จปฐ. ข้อ 8 และตาม จปฐ. แต่ละข้ออยู่ในระดับปฏิบัติได้พอสมควร ครูที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคาดหวังต่อการนำเกณฑ์ปฏิบัติโดยส่วนรวมนี้แตกต่างกัน แต่ครูที่มีอายุและความรับผิดชอบในการสอนกลุ่มวิชาต่างกันมีความคาดหวังต่างกัน

จำลอง สุวรรณเรือง (2532 : 93 - 95) ได้ศึกษาสภาพการรู้หนังสือและการนำความรู้ด้านหนังสือไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ผ่านโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้คือ

1. สภาพการรู้หนังสือของผู้ผ่าน ครช. พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสภาพการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับดีคือ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านหนังสืออยู่ในระดับเพียงพอต่อการสื่อสารในการดำรงชีวิตประจำวันในห้องเรียนพบได้

2. ลักษณะการนำความรู้ด้านหนังสือไปใช้ ตามเกณฑ์จปฐ. 8 ประการนั้น สรุปผลได้ดังนี้คือ

2.1 ความสามารถในการนำความรู้ด้านหนังสือไปใช้ในด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง โดยนำมาใช้ประโยชน์ในเรื่องอาหารและโภชนาการ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การวางแผนครอบครัว และการพัฒนาจิตใจ

2.2 โอกาสการใช้ความรู้ด้านหนังสือส่วนใหญ่อยู่นในระดับกลางโดยมีโอกาสมากในกิจกรรมต่อไปนี้คือ การเขียนใบแผ่นเรียนหรือกิจกรรมกลุ่ม การอ่านป้ายประกาศนียบัตร การเขียนจดหมายติดต่อกับหน่วยงานราชการ การอ่านเอกสารเกี่ยวกับการเลือกและบำรุงพันธุ์สัตว์ การเขียนหนังสือเชิญประชุม และการอ่านคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาและอาหารสัตว์

2.3 เนื้อหาที่มีโอกาสอ่านมากที่สุดคือ เรื่องอาหารและโภชนาการ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับอาหารหลัก 5 หมู่ อาหารและขนม สุขาภิบาลอาหาร และอาหารที่มีประโยชน์ เรื่องการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ป้ายประกาศของทางราชการ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และคำเชิญชวนของทางราชการ เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่

กฎหมายชาวบ้าน การป้องกันอุบัติเหตุ ยาเสพติดให้โทษ การรักษาสุนัขหมาพร่างกาย และการคุ้มครองที่ดิน เรื่องเกี่ยวกับผลผลิตด้านการเกษตร ได้แก่ คู่มือยาและอาหารสัตว์ การทำปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช การเลือกและบำรุงพันธุ์สัตว์ การเลือกและบำรุงพันธุ์พืช เรื่องการวางแผนครอบครัว ได้แก่ การใช้ยาคุมกำเนิด การทำหมันและการใช้ห่วงอนามัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แก่ ป้ายประกาศในหมู่บ้าน รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหนังสือเชิญประชุม เรื่องการพัฒนาจิตใจ ได้แก่ เรื่องสีล 5 , 8 คำอาราธนาสีล และคู่มือการปฏิบัติธรรม

สุวรรณี พร้อมเพรียงชัย (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานและการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูระดับประถมศึกษาจากแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการศึกษานอกระบบ การจัดการศึกษา สำหรับบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครู เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เรื่อง การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในสถานศึกษาพบว่า ครูประจำการที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ต่างก็มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ครูประจำการที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษา อยู่ต่างก็มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในสถานศึกษาแตกต่างกัน ครูประจำการที่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานในระดับสูงและระดับต่ำมีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไป ใช้ในสถานศึกษาโดยส่วนรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ ชเรม และโรเบิร์ต (Schramm and Robert. 1971 : 28) ได้วิจัยพบว่าคนมีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำเพราะคนที่มีการศึกษาสูงมักมีงานอื่นที่ต้องทำมาก จึงใช้เวลาว่างจากงานอื่น อ่านหนังสือพิมพ์ เพราะสื่อมวลชนประเภทนี้จะใช้เวลาว่างอ่านก็ได้และยังพบว่าจำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะคงอยู่จนถึงอายุ 40 ปี จากนั้นจะลดลงเนื่องจากความบกพร่องทางสายตา

กิลเลอว์ม (Guillermo. 1973 : 1307 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจผู้อ่านหนังสือพิมพ์คาสิบาซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์เก่าแก่ของฟิลิปปินส์ และมีสถิติการจำหน่ายสูงสุดโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามเป็นภาษากาตาลีกาให้กับสมาชิกของหนังสือพิมพ์เหล่านี้ ซึ่งผู้ตอบมาจากผู้ที่อยู่ในคาบิลต่าง ๆ จำนวน 450 คน จากการศึกษาพบว่าผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นผู้ที่แต่งงานแล้วมีอายุระหว่าง 25 - 44 ปี และมีรายได้ต่ำจนถึงปานกลาง เนื้อหาที่ผู้อ่านสนใจมากที่สุดคือ คอลัมน์ความคิดเห็นบทบรรณาธิการและการประชุมสภา ส่วนเนื้อหาที่ผู้อ่านไม่ค่อยสนใจ คือ เรื่องเพศกับเรื่องอาชญากรรม

องค์การยูเนสโก (Unesco. 1974 : 1) รายงานว่าในประเทศบราซิล ซึ่งอยู่ทางตะวันตกของทวีปอเมริกา มีจำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไม่มากนัก จากการสำรวจงานหมู่บ้านคัสกา ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองหลวง 120 ไมล์ ชาวบ้านจะพากันเข้ามาจับกลุ่มอ่านหนังสือพิมพ์ทุกครั้งที่มีหนังสือพิมพ์เข้ามาหมู่บ้าน เมื่อเสร็จจากการอ่านแล้วก็เกิดมีกิจกรรมเป็นต้นว่ามีการอภิปรายถึงการปรับปรุงเทคนิคทางการเกษตรแผนใหม่ตามที่หนังสือพิมพ์ได้เสนอมานั้น บางกลุ่มก็มีการโต้เถียงกันอย่างเอาจริงเอาจังในเรื่องการรักษาสภาพและเรื่องสภาพชีวิตที่ยากลำบาก

แอคเคอร์แมน (Ackerman. 1977 : 1155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของรายได้ในครอบครัวที่เป็นรูปธรรม (เช่น เงินเดือน) และนามธรรม (เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง) ต่อการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต โดยการศึกษาแบบกลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมเป็นสามี ภรรยา พ่อพี่ชาย แม่พี่ชาย และคนโสดที่อยู่ในเขตเดียวกันในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,046 คน ผลการศึกษาพบว่าการมีรายได้ที่เพียงพอของครอบครัวทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพและความพึงพอใจในชีวิตที่มีคุณภาพจะมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่เป็นนามธรรมมากกว่ารายได้ที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังพบว่าความพึงพอใจในแต่ละด้านของตัวแปรเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีความคล้ายคลึงกันในกลุ่มที่มีรายได้ทางนามธรรมสูงหรือสูงกว่ารายได้ทางรูปธรรม สำหรับในกลุ่มที่มีรายได้ทางนามธรรมต่ำกว่ารายได้ทางรูปธรรม พบว่าระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตจะต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซีเรท (Zierath. 1982 : 944) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรในเขตพื้นที่ภาคจนทางตอนใต้ของแอฟริกาใต้จากตัวบ่งชี้ทางสังคม 8 ด้าน ซึ่งได้แก่ (1) สภาวะทางเศรษฐกิจ (2) การประกอบอาชีพและการจ้างงาน (3) การศึกษา (4) สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว (5) การมีส่วนร่วมในสังคม (6) สภาวะทางสุขภาพ และการบริการทางการแพทย์ (7) จริยธรรม ศาสนา และ (8) สภาวะสังคมด้านการเมือง ผลจากการศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้ทางสังคมทั้ง 8 ด้านมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีอิทธิพลสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงระดับคุณภาพชีวิต แต่ตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุดได้แก่ สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบันของคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านวัตถุมีอิทธิพลในการที่จะบ่งชี้ระดับคุณภาพได้มากกว่าตัวแปรอื่น ๆ

แฮดแดด (Haddad. 1986 : 2025) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวิทยาลัยจอร์แดน โดยศึกษาถึงการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย 16 ประการ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยยามุก (Yarmouk) ในประเทศจอร์แดน ระหว่างปี ค.ศ. 1985 - 1986 จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 16 ประการ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันในทุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในชีวิต โดยนักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าตัวเองมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่รายงานตนเองว่ามีความพึงพอใจในเรื่องเหล่านั้นน้อยกว่า และความพึงพอใจในสภาพชีวิตครอบครัวของคนนั้น จะเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญสำหรับการพยากรณ์ความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษาถึงร้อยละ 50 จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตตามกลุ่มอายุพบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีอายุอยู่ในกลุ่มสูงที่สุดจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่า และพบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

สโปลดิง (Spalding. 1987 : 4505 - 4506) ได้ทำการศึกษานโยบายในการพัฒนาประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายในการพัฒนาประเทศกับเครื่องบ่งชี้คุณภาพชีวิตในประเทศด้อยพัฒนา โดยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ

การเมืองและนโยบายกับสภาพความอยู่ดีกินดีของประชากรในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้นิยามสภาพความอยู่ดีกินดีด้วยความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs) ที่อย่างน้อยทุกคนควรมี ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และนโยบายมีผลต่อสภาพความอยู่ดีกินดีของประชากร ในขณะที่เกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษาก็ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรด้วย

ไฮดิก (Heidik. 1982 : 3448 - 3449) ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรมจริยธรรม โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 คน ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรมจริยธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอยู่ ฐานะ คุณธรรมและจริยธรรมกับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรมจริยธรรมกับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานโครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นอย่างดีโดยเฉพาะที่สามารถชี้ชัดเจนนคือ การรักษาสภาพการรู้หนังสือ ความสามารถในการอ่านและการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลของประชาชนในหมู่บ้านที่ได้ดำเนินโครงการ อันจะเป็นการลดช่องว่างของโอกาสในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลของชาวชนบท ตลอดจนการที่จะนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพได้ นอกจากนี้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในปัจจุบันมาได้เป็นเพียงสถานที่ที่ชาวบ้านจะมาอ่านหนังสือได้เพียงอย่างเดียว แต่ก็ยังจะเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และความคิดเป็นซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการศึกษานอกโรงเรียนอีกรูปแบบหนึ่งที่จะนำมาซึ่งกระบวนการแห่งความเป็นประชาธิปไตยอีกทางหนึ่งด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความคิดเห็นของผู้อ่านคอบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่น จำนวน 8 แห่ง ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งได้มาจากผลการประเมินของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในปี พ.ศ.2535 ซึ่งมีผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้งสิ้น 240 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเลือกโดยวิธีต่อไปนี้

2.1 การคัดเลือกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทำการศึกษาเฉพาะที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ได้รับการประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ตามผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในปี พ.ศ.2535 ซึ่งมีจำนวน 8 แห่ง ดังนี้คือ

1. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านหนองนางจีน หมู่ 4 ตำบลคอนยาง อำเภอมือง
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านหนองโสน หมู่ 3 ตำบลหนองโสน อำเภอมือง

3. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านเขาตะเมน หมู่ 9 ตำบล
ท่าเสน อำเภอบ้านลาด
4. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านไร่โคก หมู่ 1 ตำบลไร่โคก
อำเภอบ้านลาด
5. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านนาคู หมู่ 2 ตำบลท่าเสน
อำเภอบ้านลาด
6. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านวังครุ หมู่ 3 ตำบลวังครุ
อำเภอยาง
7. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านท่าคอย หมู่ 3 ตำบลท่าคอย
อำเภอยาง
8. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านคอนฝิงแคค หมู่ 5 ตำบลบางขุนไทร
อำเภอบ้านแหลม

2.2 การเลือกผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง

เป็นผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เค้น เลือกมาเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเลือกมาแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการคัดเลือกผู้มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ คือ เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง หรือมากกว่า โดยผู้วิจัยได้เข้าไปในหมู่บ้านเพื่อสอบถามคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่ามีใครบ้างที่มาอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แล้วจดบันทึกรายชื่อของผู้มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไว้เป็นผู้จะให้ข้อมูลในการวิจัย แล้วจึงไปสัมภาษณ์ผู้ที่มีรายชื่อนั้นบันทึกผู้มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่จะให้ข้อมูลในการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทราบความถี่ของการมาใช้บริการ แล้วทำการคัดเลือกผู้ที่เข้าเกณฑ์การมาใช้บริการที่กำหนดไว้ ทำการสุ่มอย่างง่ายผู้ให้ข้อมูลจากผู้ที่ใช้เข้าเกณฑ์การมาใช้บริการทั้งหมดมาหมู่บ้านละ 30 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 240 คน ทั้งรายละเอียดขั้นตอนการาง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และสถานที่ตั้ง	จำนวนผู้มีรายชื่ออ่านบัญชี จากการสอบถาม กรรมการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	จำนวนผู้ที่เข้า เกณฑ์การมาใช้ บริการที่เลือกไว้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง
1. บ้านหนองนางจีน หมู่ 4 ตำบลหนองยาง อำเภอเมือง	85	50	30
2. บ้านหนองโสน หมู่ 2 ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง	99	58	30
3. บ้านเขาทะเมน หมู่ 9 ตำบลท่าเสน อำเภอบ้านลาด	75	45	30
4. บ้านไร่โคก หมู่ 1 ตำบลไร่โคก อำเภอบ้านลาด	85	52	30
5. บ้านนาคู้ง หมู่ 2 ตำบลท่าเสน อำเภอบ้านลาด	80	50	30
6. บ้านวังไคร้ หมู่ 3 ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง	75	45	30
7. บ้านท่าคอย หมู่ 3 ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง	88	55	30
8. บ้านคอนดิงแคด หมู่ 5 ตำบลบางขุนไทร อ.บ้านแหลม	88	55	30
รวม	675	410	240

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือ ความสำคัญของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านไปใช้ในการดำรงชีวิต ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสร้างขึ้นตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย มีจำนวน 48 ข้อ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน ดังนี้คือ

นำไปใช้มากหรือมีบทบาทมาก	ให้คะแนน 3 คะแนน
นำไปใช้ปานกลางหรือมีบทบาทปานกลาง	ให้คะแนน 2 คะแนน
นำไปใช้น้อยหรือมีบทบาทน้อย	ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือ การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความจำเป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบเนื้อหาแบบสอบถาม

2. นำผลการศึกษามาใช้ในการสร้างรายการคำถามแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต และคำถามปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ด้านที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) แล้วนำความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่นำกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าอำนาจ จำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ท้าการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS[®] (Statistical Package for the Social Science) ผลปรากฏว่า แบบแบบสอบถามตอนที่สอง มีข้อความทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ระหว่าง 0.27-0.73 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา ออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นผู้คุ้นเคยกับผู้นำหมู่บ้านและพื้นที่ของหมู่บ้านที่เป็นที่ตั้ง ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนี้ ค้นหาพร้อมเดินทางกับผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มี ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยหาหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัยให้หาหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้ว่า ราชการจังหวัดเพชรบุรีในการเก็บข้อมูล เพื่อหาหนังสือถึงนายอำเภอที่เป็นภูมิลำเนาของ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือแก่ผู้วิจัยและคณะกรรมการ เดินทางไปเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง โดยมีหนังสือถึงกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยในการ เก็บข้อมูลด้วย ผู้วิจัยค้นหาหนังสือของนายอำเภอที่เกี่ยวข้องกับกิ่งก้านสาขาบ้านหรือผู้ใหญ่ บ้านในหมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านนี้ ค้นหาและขอความร่วมมือในการ เลือก กลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยเดินทางเข้าบ้านหมู่บ้านเพื่อสอบถามคณะกรรมการที่อ่านหนังสือว่ามีใครบ้างที่ได้อ่านหนังสือในที่อ่าน แล้วจดบันทึกรายชื่อของผู้มาใช้บริการไว้เป็นผู้ที่จะให้ข้อมูลในการวิจัย แล้วไปสัมภาษณ์ผู้ที่มีรายชื่อในบัญชีผู้มาใช้บริการที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทราบความถี่ของการมาใช้บริการ

3. ทำการสอบถามผู้ให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ได้นัดหมายไว้ เพื่อคัดเลือกบุคคลที่เข้าเกณฑ์การมาใช้บริการที่กำหนดไว้ โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งหรือมากกว่า ตามที่ได้เสนอชื่อผู้มาใช้บริการไว้ หลังจากนั้นได้ไปนัดหมายกับผู้ให้บริการที่คัดเลือกไว้เพื่อให้ตอบแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้กับผู้อ่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบ เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ผู้อ่านตอบกลับคืนมา โดยได้รวบรวมแบบสอบถามหมู่บ้านละ 2 วัน ระหว่างวันที่ 15 - 31 ตุลาคม 2536 และเจ้าหน้าที่ใช้หลักการสัมภาษณ์แทน ได้รวบรวมข้อมูลหมู่บ้านละ 2 วัน รวม 16 วัน

5. คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ ได้จำนวน 240 ฉบับ คิดเป็น 100 % แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ได้นำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ คือ มีการตอบครบทุกฉบับไว้เป็นหมวดหมู่ แล้วได้นำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS X ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือ ศึกษานาน การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาตัดสินระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1970 : 174 - 179) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายความว่า นานาใช้น้อยหรือมีบทบาทน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.67 - 2.32 หมายความว่า นานาใช้ปานกลางหรือมีบทบาทปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 2.33 - 3.00 หมายความว่า นานาใช้มากหรือมีบทบาทมาก

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านคอบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตระหว่างกลุ่ม จำแนกตามตัวแปรอิสระ หากการวิเคราะห์โดยการหาค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รักนะ. 2534 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รักนะ. 2534 : 73)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power)

ของข้อความแบบสอบถาม โดยจะใช้สถิติทดสอบ t (พวงรัตน์ หวีรัตน์, 2531 : 139) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

N_H แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง

N_L แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161) โดยสูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของ
แบบสอบถามแต่ละข้อ

2.3 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของความ

คิดเห็น โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test

(ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2534 : 80)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
สองกลุ่ม

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

N_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

N_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอน คือตอนที่หนึ่ง เป็นการนำเสนอสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ตอนที่สอง เป็นการนำเสนอความคิดเห็นของผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และตอนที่สาม เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้

ตอนที่หนึ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่น จำนวน 8 แห่ง ในจังหวัดเพชรบุรี รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 240 คน ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รายละเอียดดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพ

สภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	119	49.58
1.2 หญิง	121	50.42
รวม	240	100.00
2. อายุ		
2.1 14 - 35 ปี	140	58.33
2.2 มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	100	41.67
รวม	240	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	88	36.67
3.2 สูงกว่าประถมศึกษา	152	63.33
รวม	240	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
<u>4. สถานภาพสมรส</u>		
4.1 โสด	107	44.58
4.2 สมรส	133	55.42
รวม	240	100.00
<u>5. การประกอบอาชีพ</u>		
5.1 ประกอบอาชีพ 1 อย่าง	100	41.67
5.2 ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง	140	58.33
รวม	240	100.00
<u>6. ความถี่ของการมาใช้บริการ</u>		
6.1 สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	104	43.33
6.2 มากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง	136	56.67
รวม	240	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 240 คน จำแนกตามสภาพได้ดังนี้

1. เพศ ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นเพศหญิง (จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 50.42) มากกว่าเพศชาย (จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 49.58)
2. ช่วงอายุ ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นช่วงที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปี (จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33) มากกว่าช่วงอายุที่มากกว่า 35 ปีขึ้นไป (จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67)
3. ระดับการศึกษา ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจบการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา (จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33) มากกว่าผู้อ่านที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67)
4. สถานภาพสมรส ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่สมรสแล้ว (จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 55.42) มากกว่าผู้อ่านที่เป็นโสด (จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 44.58)
5. การประกอบอาชีพ ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง (จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33) มากกว่าผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่าง (จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67)
6. ความถี่ของการมาใช้บริการที่อ่าน ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นผู้ที่มาใช้บริการมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง (จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67) มากกว่าผู้อ่านที่มาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง (จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อำนวยการประจำหมู่บ้านที่
ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อำนวยการประจำหมู่บ้าน
ที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 9 ด้าน คือ ด้าน
อาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้น
พื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านรายได้ดี ด้านการวางแผนครอบครัว
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม
ทั้งตาราง 3 - 19 ต่อมา

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อ
บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งด้าน

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.55	0.32	มาก
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.56	0.35	มาก
ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.56	0.29	มาก
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.56	0.44	มาก
ด้านรายได้	2.40	0.47	มาก
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.38	0.49	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	2.50	0.41	มาก
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.55	0.32	มาก
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.46	0.40	มาก
รวม	2.55	1.32	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของห้องหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 2.38 - 2.56$) เรียงตามลำดับคือ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 2.56$) ด้านอาหารและโภชนาการและด้านการพัฒนาจิตใจ ($\bar{X} = 2.55$) ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ($\bar{X} = 2.50$) ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.46$) ด้านรายได้ ($\bar{X} = 2.40$) และด้านการวางแผนครอบครัว ($\bar{X} = 2.38$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านอาหารและโภชนาการ

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านอาหารและโภชนาการ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.45	มาก
เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทาน			
อาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.70	0.48	มาก
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.40	0.61	มาก
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.37	0.61	มาก
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหาร เพื่อให้สารอาหารสูญหาย	2.42	0.62	มาก
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.67	0.55	มาก
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ	2.64	0.58	มาก
เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย			
อย. มาใช้บริโภคหรือใช้	2.48	0.56	มาก
รวม	2.55	0.32	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอาหารและโภชนาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 2.37 - 2.73$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ เลือก
 ๑. รับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย ไล่ออกจัดหาอาหารให้โตกันในครอบครัว
 ๒. รับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย บดหยาบฝักสับจนนุ่มไว้เป็นอาหาร หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย
 ๓. อย. มาใช้บริโภคหรือใช้ การปรับปรุงวิธีปรุงอาหารเพื่อไม่ให้สารอาหารสูญหาย จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์ และทารก เก็บแอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อ

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านที่อยู่อาศัยและ
และสภาพแวดล้อม

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.50	0.63	มาก
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาม้าน้ำให้ ถูกสุขลักษณะ	2.52	0.58	มาก
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป	2.58	0.54	มาก
ใช้ในการหาการระบายน้ำโสโครกไม่ให้บ้านมีน้ำขัง	2.57	0.54	มาก
ใช้ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.63	0.53	มาก
จัดการเก็บน้ำดื่มน้ำใช้ให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.52	0.57	มาก
รวม	2.56	0.35	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 2.50 - 2.63$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ใช้ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี กางจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป ใช้ในการทำการระบายน้ำโสโครกไม่ให้บ้านมีน้ำขัง แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้านให้ถูกสุขลักษณะ จัดทำการเก็บน้ำดื่มน้ำใช้ให้สะอาดเอาไว้ใช้ และซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อ
บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการรับบริการ
ทางสังคมขั้นพื้นฐาน

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่นในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
แนะนำให้มีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.40	0.61	มาก
แนะนำให้มีครรภ์อื่นาให้มาใช้บริการการดูแลก่อนคลอด	2.34	0.65	มาก
ปฏิบัติตนโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ	2.68	0.53	มาก
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวหาการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคติดต่อ	2.68	0.49	มาก
ใช้ในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.70	0.51	มาก
แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.68	0.55	มาก
นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน	2.49	0.63	มาก
ใช้ในการเลือกพิจารณาการวิทย์ที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง	2.41	0.59	มาก
ใช้ในการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์	2.53	0.57	มาก
ใช้ในการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่ทันต่อเหตุการณ์	2.68	0.53	มาก
รวม	2.56	0.29	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 2.34 - 2.70$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ใช้ในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ ปฏิบัติตนโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวหาการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์ ใช้ในการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ให้ทันต่อเหตุการณ์ ใช้ในการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์ นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน ใช้ในการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง แนะนำหญิงมีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์ และแนะนำหญิงมีครรภ์อื่นให้ไปใช้บริการการดูแลก่อนคลอด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับคน	2.54	0.58	มาก
ใช้ในการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.49	0.56	มาก
ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.64	0.53	มาก
รวม	2.56	0.44	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 2.49 - 2.64$) เรียงตามลำดับจากมากเบ้น้อย คือ ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับคน และใช้ในการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านรายได้

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านรายได้	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ใช้ในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.45	0.59	มาก
แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.29	0.66	ปานกลาง
ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.46	0.61	มาก
ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.40	0.63	มาก
รวม	2.40	0.47	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านรายได้ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ($\bar{X} = 2.40 - 2.46$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือใช้ในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม ใช้ในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม และใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับแนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม ($\bar{X} = 2.29$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อ
บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการวางแผน
ครอบครัว

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดำเนินการ พัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการวางแผนครอบครัว	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.46	0.62	มาก
แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	2.16	0.69	ปานกลาง
ใช้บริการการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.48	0.59	มาก
แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการการวางแผนครอบครัวจาก สาธารณสุข	2.32	0.67	ปานกลาง
รวม	2.36	0.49	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการวางแผนครอบครัว ร้อยภาพรวมมีความคิดเห็น
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่
ในระดับมาก 2 ข้อ ($\bar{X} = 2.46 - 2.48$) เรียงตามลำดับ คือ บริการการวางแผน
ครอบครัวจากสาธารณสุข บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และม
ีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการการวางแผน
ครอบครัวจากสาธารณสุข และแนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคี เค้นานการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคี เค้นานการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
เข้าในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.35	0.66	มาก
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มาร่วมกลุ่มทำกิจกรรม	2.37	0.66	มาก
บำเพ็ญสาธารณการ เลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.70	0.49	มาก
เข้าในการปฏิบัติงานการบำรุงรักษาส่งที่เป็นสาธารณสมบัติในชุมชน	2.59	0.50	มาก
รวม	2.50	0.41	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคี เค้นานการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 2.35 - 2.70$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ บำเพ็ญสาธารณการ เลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น เข้าในการปฏิบัติงานการบำรุงรักษาส่งที่เป็นสาธารณสมบัติในชุมชน ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มาร่วมกลุ่มทำกิจกรรม และเข้าในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อ
บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการพัฒนาจิตใจ

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการพัฒนาจิตใจ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม	2.67	0.51	มาก
เข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บขยะ	2.69	0.52	มาก
ปฏิบัติตามการดูแลสุขภาพในครอบครัว	2.53	0.60	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ	2.47	0.56	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษาเอกลักษณ์ ของชุมชน	2.40	0.56	มาก
รวม	2.55	0.32	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการพัฒนาจิตใจ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.40 - 2.69$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม เข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บขยะ ปฏิบัติตามการดูแลสุขภาพในครอบครัว เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ และ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้อ่านต่อ
บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการบำรุง
สิ่งแวดล้อม

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นในการ พัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.52	0.54	มาก
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทุก โอกาสที่จะทำ	2.57	0.54	มาก
ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อ ให้เกิดสารพิษตกค้าง	2.52	0.56	มาก
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.23	0.73	ปานกลาง
รวม	2.46	0.40	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านคีเค่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมมีความคิดเห็น
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.46$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้อ่านมีความคิดเห็น
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.52 - 2.57$) เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ร่วมมือใน
การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทุกโอกาสที่จะทำ ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้ง
ที่มีโอกาส ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อให้เกิดสารพิษตกค้าง และ
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้กำหนดบทบาทของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวนกลุ่มเพศ

บทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.72	0.21	2.73	0.21
เลือกจัดหาอาหารให้แก่มิตรสหายรับประทาน				
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.30	2.74	0.30
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.37	0.33	2.36	0.33
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.45	0.33	2.47	0.33
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหาร เพื่อไม่ให้สารอาหารสูญหาย	2.42	0.33	2.43	0.33
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.64	0.31	2.66	0.30
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ	2.70	0.30	2.69	0.30
เลือกอาหารสำเร็จหรือ เครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย				
อย. มาใช้บริโภคหรือใช้	2.47	0.32	2.50	0.32
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.50	0.32	2.52	0.32
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้าน				
ให้ถูกสุขลักษณะ	2.53	0.32	2.55	0.32
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป	2.56	0.32	2.59	0.31
ใช้ในการทำการระบายน้ำโสโครกไม่ให้บ้านมีน้ำขัง	2.60	0.31	2.62	0.31
ใช้ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.63	0.31	2.66	0.31

ตาราง 13 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เห็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดหาการเก็บน้ำดื่มมาใส่ให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.55	0.32	2.57	0.32
แนะนำหญิงมีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.37	0.33	2.35	0.33
แนะนำหญิงมีครรภ์อื่นมาใช้บริการการดูแลก่อนคลอด	2.30	0.34	2.28	0.34
ปฏิบัติตนรณรงค์วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ	2.72	0.30	2.70	0.30
แนะนำบุคคลอื่นมาครบคร่าวทำการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคคอตีบ	2.67	0.31	2.65	0.30
เข้ารับการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.66	0.31	2.64	0.31
แนะนำบุคคลอื่นครบคร่าวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.72	0.30	2.73	0.30
นำบุตรหลานมาฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน	2.58	0.32	2.57	0.31
เข้ารับการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง	2.42	0.33	2.41	0.33
เข้ารับการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์	2.54	0.32	2.52	0.32
เข้ารับการเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่เห็นต่อ เหตุการณ์ปัจจุบัน	2.70	0.30	2.68	0.30
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับตน	2.55	0.32	2.56	0.31
เข้ารับการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.49	0.32	2.46	0.32
ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.66	0.31	2.64	0.31
เข้ารับการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.48	0.32	2.46	0.32

ตาราง 13 (ต่อ)

บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียนประจำหมู่บ้านที่เด่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดหาการเก็บน้ำดื่มมาใส่ถังสะอาดเอาไว้ใช้	2.55	0.32	2.57	0.32
แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.32	0.34	2.31	0.34
ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.50	0.32	2.48	0.32
ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.50	0.33	2.52	0.32
ไปใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.46	0.33	2.47	0.32
แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	2.21	0.35	2.22	0.35
ไปรับบริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.48	0.32	2.49	0.32
แนะนำผู้อื่นให้ไปรับบริการวางแผนครอบครัวจาก สาธารณสุข	2.28	0.34	2.27	0.34
ใช้ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.46	0.33	2.40	0.33
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มาร่วมกลุ่มทำกิจกรรม	2.38	0.34	2.33	0.33
ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.80	0.30	2.75	0.29
ใช้ในการปฏิบัติงานการบำรุงรักษาส่งที่เป็น สาธารณสุขแบบเป็นชุมชน	2.60	0.22	2.55	0.22
ใช้ในการละเว้นการสูบบุหรี่	2.67	0.31	2.69	0.30
ใช้ในการละเว้นการดื่มสุรา	2.66	0.31	2.69	0.30
ปฏิบัติตนในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว	2.56	0.31	2.59	0.31
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ	2.52	0.32	2.50	0.32

ตาราง 13 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดการการเก็บน้ำดื่มน้ำเข้าให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.55	0.32	2.57	0.32
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษา				
เอกลักษณ์ของชุมชน	2.39	0.32	2.41	0.33
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.54	0.32	2.56	0.31
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทุก				
โอกาสที่จะทำ	2.59	0.31	2.61	0.31
ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อให้เกิด				
เกิดสารพิษตกค้าง	2.50	0.32	2.52	0.32
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.27	0.34	2.29	0.34

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของ
ผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทาน
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
แนะนำผู้อื่นให้มาใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความนึกเห็นของผู้อ่านก่อนพบภาพของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อ่าน จำแนกตามอายุ

บทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เล่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความนึกเห็น			
	อายุ 14-35 ปี		35 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.75	0.19	2.70	0.24
เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทาน				
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.76	0.28	2.71	0.34
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.38	0.31	2.35	0.38
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.48	0.30	2.44	0.38
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหารเพื่อไม่ให้สารอาหารสูญหาย	2.43	0.30	2.41	0.38
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.68	0.28	2.63	0.38
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ	2.72	0.28	2.69	0.35
เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย				
อย. มาใช้บริโภคหรืออาศัย	2.49	0.30	2.48	0.37
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.52	0.30	2.49	0.37
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้าน				
าให้ถูกสุขลักษณะ	2.56	0.29	2.52	0.36
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป	2.59	0.29	2.55	0.36
เข้ารับการทำการระบายน้ำเสียตรงมาให้บ้านมีน้ำขัง	2.62	0.29	2.62	0.36
เข้ารับการปฏิบัติคนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.66	0.28	2.62	0.35

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อายุ 14-35 ปี		35 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดหาการเก็บน้ำดื่มน้ำสะอาดให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.58	0.29	2.54	0.36
แนะนำหญิงมีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.44	0.38	2.43	0.35
แนะนำหญิงมีครรภ์อื่นมาใช้บริการการดูแลก่อนคลอด	2.37	0.38	2.37	0.31
ปฏิบัติตนรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ	2.71	0.35	2.72	0.28
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวหาการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคคอตีบ	2.69	0.35	2.67	0.28
ใช้มาตรการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.70	0.35	2.65	0.28
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.72	0.35	2.72	0.28
นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน	2.58	0.36	2.57	0.29
ใช้มาตรการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง	2.40	0.38	2.41	0.30
ใช้มาตรการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่เป็นประโยชน์	2.52	0.37	2.53	0.30
ใช้มาตรการเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่ทันต่อ เหตุการณ์ปัจจุบัน	2.68	0.35	2.69	0.28
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับตน	2.58	0.29	2.50	0.36
ใช้มาตรการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.55	0.30	2.46	0.37
ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.68	0.28	2.60	0.35

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เห็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อายุ 14-35 ปี		35 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เข้ารับการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.48	0.30	2.45	0.37
แนะนำผู้อื่นเข้ารับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.33	0.31	2.30	0.39
เข้ารับการประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.45	0.30	2.40	0.37
เข้ารับการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.45	0.30	2.40	0.37
ใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.46	0.30	2.48	0.33
แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	2.22	0.35	2.20	0.40
ใช้บริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.48	0.30	2.45	0.37
แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการวางแผนครอบครัวจาก สาธารณสุข	2.28	0.32	2.24	0.39
เข้าการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.45	0.31	2.34	0.38
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มาร่วมกลุ่มทำกิจกรรม	2.45	0.31	2.40	0.39
มาใช้สิทธิในการ เลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.78	0.27	2.72	0.34
เข้ารับการปฏิบัติงานการบำรุงรักษาส่งที่เป็นสาธารณ สมบัติในชุมชน	2.58	0.21	2.53	0.26
เข้ารับการละเว้นการสูบบุหรี่	2.68	0.28	2.69	0.35
เข้ารับการละเว้นการดื่มสุรา	2.69	0.28	2.66	0.35
ปฏิบัติตามการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในครอบครัว	2.59	0.29	2.57	0.36

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อายุ 14-35 ปี		35 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ	2.52	0.30	2.50	0.37
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษา เอกลักษณ์ของชุมชน	2.43	0.30	2.40	0.38
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.56	0.29	2.50	0.29
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทุกโอกาสที่จะทำ	2.66	0.28	2.59	0.28
ระมัดระวังในการร่ำสารเคมีทางการเกษตรอันก่อ ให้เกิดสารพิษตกค้าง	2.54	0.30	2.45	0.30
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.29	0.31	2.23	0.31

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปีและมากกว่า 35 ปีขึ้น
มา มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ใน
ระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เลือกจัดหาอาหาร
ให้เกิดในครอบครัวรับประทานประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 และ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการวางแผนครอบครัวจากเจ้าหน้าที่
สาธารณสุข โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนพบาของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดี คำนวณการพัฒนาคูณภาพชีวิต จาแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในการพัฒนาคูณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.69	0.25	2.70	0.19
เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทาน				
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.35	2.70	0.19
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.38	0.39	2.35	0.28
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.45	0.38	2.43	0.29
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหารเพื่อไม่ให้สารอาหาร				
สูญหาย	2.45	0.27	2.40	0.27
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.66	0.36	2.64	0.20
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่เค็ม ๆ	2.69	0.35	2.66	0.21
เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย				
อย. มาใช้บริโภคหรือใช้	2.50	0.38	2.47	0.30
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.53	0.37	2.50	0.28
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้าน				
ให้ถูกสุขลักษณะ	2.55	0.37	2.52	0.28
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป	2.58	0.37	2.56	0.28
เข้ารับการหาการระบายน้ำโสโครกมาให้บ้านมีน้ำซัง	2.60	0.36	2.56	0.28

ตาราง 15 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ใช้การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.88	0.38	2.60	0.27
จัดทวารารเก็บน้ำดื่มมาใช้ให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.55	0.37	2.52	0.28
แนะนำหญิงมีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.43	0.38	2.42	0.29
แนะนำหญิงมีครรภ์ให้นมบุตรเป็นการดูแลก่อนคลอด	2.38	0.39	2.30	0.30
ปฏิบัติตนโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ	2.70	0.35	2.74	0.27
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวทำการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคติดต่อ	2.69	0.35	2.67	0.27
ใช้การป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.70	0.35	2.64	0.27
แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.72	0.35	2.71	0.27
นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อน เข้าเรียน	2.58	0.37	2.57	0.28
ใช้การเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง	2.40	0.39	2.41	0.29
ใช้การเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์	2.52	0.37	2.53	0.28
ใช้การเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่ ต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	2.68	0.38	2.68	0.27
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับตน	2.66	0.36	2.62	0.27
ใช้การป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.51	0.37	2.45	0.29

ตาราง 15 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ระมัดระวังไม่มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ				
อุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.67	0.36	2.63	0.27
เข้าในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.50	0.38	2.46	0.29
แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.35	0.39	2.30	0.30
เข้าในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.52	0.38	2.48	0.29
เข้าในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.47	0.38	2.40	0.29
ใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.45	0.38	2.48	0.29
แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.21	0.41	2.22	0.31
ใช้บริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.48	0.38	2.49	0.29
แนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.27	0.40	2.30	0.30
เข้าในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.42	0.39	2.40	0.29
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มารวมกลุ่มทำกิจกรรม	2.34	0.38	2.32	0.30
บวใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.73	0.35	2.70	0.31
เข้าในการปฏิบัติในการบำรุงรักษาสสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติในชุมชน	2.59	0.26	2.57	0.24
เข้าในการละเว้นการสูบบุหรี่	2.68	0.36	2.69	0.27
เข้าในการละเว้นการดื่มสุรา	2.68	0.36	2.66	0.27

ตาราง 15 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ปฏิบัติตนในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว	2.59	0.37	2.58	0.28
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ	2.52	0.37	2.50	0.28
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน	2.42	0.38	2.40	0.29
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.55	0.37	2.53	0.28
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทุกครั้งที่จะทำ	2.60	0.36	2.58	0.28
ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อให้เกิดสารพิษตกค้าง	2.50	0.38	2.48	0.28
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.28	0.40	2.25	0.30

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้อ่านที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทในการเลือกซื้อทุกครั้งในท้องถิ่น และเลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทานประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการสุขภาพได้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต งานเนคตมสถานภาพสมรส

บทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	โสด		สมรส	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.72	0.22	2.71	0.20
เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทาน				
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.32	2.72	0.28
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.45	0.34	2.44	0.31
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.48	0.34	2.46	0.31
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหาร เพื่อไม่ให้สารอาหารสูญหาย	2.45	0.35	2.44	0.31
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.67	0.33	2.66	0.29
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ	2.71	0.32	2.72	0.29
เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย				
อย. มาใช้บริโภคหรือใช้	2.46	0.34	2.45	0.31
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.53	0.34	2.50	0.30
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้าน				
ให้ถูกสุขลักษณะ	2.56	0.34	2.02	0.30
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป	2.62	0.33	2.56	0.30
ใช้วิธีการทำการระบายน้ำโสโครกไม่ให้บ้านมีน้ำขัง	2.65	0.33	2.60	0.30
ใช้การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.66	0.33	2.60	0.29

ตาราง 18 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	โรค		สมรส	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดหาการเก็บน้ำดื่มน้ำสะอาดเอาไว้ใช้	2.58	0.34	2.50	0.30
แนะนำหญิงมีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.40	0.35	2.42	0.31
แนะนำหญิงมีครรภ์อื่นไปใช้บริการการดูแลก่อนคลอด	2.39	0.35	2.40	0.31
ปฏิบัติตนรักษาการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ	2.71	0.32	2.72	0.29
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวหาทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ	2.67	0.32	2.68	0.29
เข้าในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.64	0.33	2.65	0.29
แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.72	0.32	2.74	0.29
นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน	2.56	0.33	2.57	0.30
เข้าในการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง	2.40	0.35	2.42	0.31
เข้าในการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์	2.53	0.34	2.55	0.30
เข้าในการเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่หันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	2.68	0.32	2.69	0.29
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับตน	2.58	0.33	2.55	0.30
เข้าในการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.52	0.34	2.48	0.34
ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.68	0.32	2.65	0.29
เข้าในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.48	0.34	2.45	0.31

ตาราง 16 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เห็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	โสด		สมรส	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.35	0.36	2.31	0.32
ใช้ในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.55	0.32	2.48	0.31
ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.48	0.34	2.44	0.31
ไปใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.46	0.34	2.45	0.31
แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	2.20	0.37	2.21	0.33
ไปรับบริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.46	0.34	2.47	0.31
แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการวางแผนครอบครัวจาก สาธารณสุข	2.27	0.38	2.28	0.32
ใช้ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.42	0.38	2.35	0.31
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มารวมกลุ่มทำกิจกรรม	2.37	0.35	2.34	0.32
ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.80	0.31	2.75	0.28
ใช้ในการปฏิบัติในการบำรุงรักษาสิ่งที่เป็น สาธารณสมบัติในชุมชน	2.59	0.24	2.54	0.21
ใช้ในการระดมทุนการสนับสนุน	2.69	0.32	2.66	0.29
ใช้ในการระดมทุนการซ่อมแซม	2.68	0.32	2.66	0.29
ปฏิบัติตนในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว	2.58	0.33	2.55	0.30
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ	2.51	0.33	2.50	0.30

ตาราง 16 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	โสด		สมรส	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษา เอกลักษณ์ของชุมชน	2.42	0.35	2.40	0.31
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.59	0.34	2.56	0.30
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใน ทุกโอกาสที่จะทำ	2.62	0.33	2.59	0.30
ระมัดระวังในการใช้ยาเคมีทางการเกษตรอันก่อ ให้เกิดสารพิษตกค้าง	2.50	0.34	2.45	0.30
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.30	0.36	2.26	0.32

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้อ่านที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากรอคเอดส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แนะนำบุคคลอื่นให้มาใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามการประกอบอาชีพ

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเค่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อาชีพ 1 อย่าง		มากกว่า 1 อย่าง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.24	2.72	0.19
เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทาน				
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.34	2.72	0.28
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.38	0.38	2.37	0.31
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.54	0.36	2.49	0.30
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหาร เพื่อไม่ให้สารอาหารสูญหาย	2.43	0.38	2.42	0.30
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.66	0.35	2.65	0.28
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ	2.70	0.35	2.71	0.28
เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย				
อย. มาใช้บริโภคหรือใช้	2.49	0.37	2.47	0.30
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.56	0.37	2.51	0.30
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้าน				
ให้ถูกสุขลักษณะ	2.55	0.36	2.50	0.29
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดคาบ	2.58	0.36	2.50	0.29
ใช้วิธีการทำการระบายน้ำเสียตรงจากบ้านมีน้ำขัง	2.66	0.36	2.59	0.29
ใช้วิธีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.68	0.35	2.60	0.28

ตาราง 17 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เห็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อาชีพ 1 อย่าง		มากกว่า 1 อย่าง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดหาการเก็บน้ำดื่มน้ำใช้ให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.56	0.36	2.50	0.29
แนะนำให้มีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.43	0.38	2.40	0.30
แนะนำให้มีครรภ์อื่นไปใช้บริการการดูแลก่อนคลอด	2.38	0.38	2.35	0.31
ปฏิบัติตนรณรงค์วัคซีนป้องกันโรคติดต่อ	2.75	0.35	2.70	0.28
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวทำการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคติดต่อ	2.67	0.35	2.65	0.29
เข้าในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.64	0.35	2.60	0.28
แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.75	0.35	2.70	0.28
นำบุตรหลานมาฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน	2.59	0.36	2.53	0.29
เข้าในการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง	2.45	0.38	2.40	0.30
เข้าในการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่เป็นประโยชน์	2.55	0.37	2.50	0.30
เข้าในการเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่ทันต่อ เหตุการณ์ปัจจุบัน	2.69	0.35	2.65	0.28
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับตน	2.60	0.36	2.50	0.29
เข้าในการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.58	0.37	2.47	0.30
ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.71	0.35	2.60	0.28
เข้าในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.49	0.37	2.45	0.30

ตาราง 17 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เห็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อาชีพ 1 อย่าง		มากกว่า 1 อย่าง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.33	0.39	2.32	0.31
ใช้ในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.49	0.37	2.46	0.30
ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.45	0.37	2.44	0.30
ขอใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.45	0.37	2.40	0.30
แนะนำผู้อื่นให้ขอใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.29	0.40	2.20	0.32
ขอรับบริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.47	0.37	2.40	0.30
แนะนำผู้อื่นให้ขอรับบริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.28	0.39	2.23	0.32
ใช้ในการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.38	0.39	2.40	0.31
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มาร่วมกลุ่มทำกิจกรรม	2.39	0.39	2.34	0.31
ขอใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.78	0.34	2.75	0.27
ใช้ในการปฏิบัติในการบำรุงรักษาส่งที่เป็นสาธารณสมบัติในชุมชน	2.58	0.26	2.54	0.21
ใช้ในการละเว้นการสูบบุหรี่	2.69	0.35	2.70	0.28
ใช้ในการละเว้นการดื่มสุรา	2.68	0.35	2.69	0.28
ปฏิบัติตามการดูแลสุขภาพในครอบครัว	2.58	0.36	2.57	0.29
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ	2.50	0.37	2.51	0.30

ตาราง 17 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	อาชีพ 1 อย่าง		มากกว่า 1 อย่าง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษาเอกลักษณ์ ของชุมชน	2.41	0.38	2.40	0.30
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.62	0.36	2.53	0.29
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทุก โอกาสที่จะทำ	2.60	0.36	2.50	0.28
ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อให้เกิด มลพิษตกค้าง	2.51	0.37	2.43	0.30
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.30	0.39	2.23	0.31

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่างและประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตนโดยการนิรโทษขึ้นป้องกันโรคติดต่อและแนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ แนะนำผู้อื่นให้เข้ารับบริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามความถี่ของการมา
ใช้บริการ

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	1 - 2 ครั้ง		มากกว่า 2 ครั้ง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.69	0.22	2.72	0.20
เลือกจัดหาอาหารให้แก่ในครอบครัวรับประทาน				
ประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย	2.73	0.32	2.75	0.28
จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์	2.39	0.35	2.45	0.31
ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน	2.48	0.35	2.50	0.31
การปรับปรุงวิธีปรุงอาหารเพื่อไม่ให้สารอาหารสูญหาย	2.39	0.35	2.42	0.31
ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร	2.63	0.33	2.68	0.29
หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ	2.65	0.33	2.70	0.28
เลือกอาหารสำเร็จรูปหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย				
อย. มาใช้บริโภคหรือใช้	2.45	0.35	2.52	0.30
ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง	2.55	0.34	2.51	0.30
แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้าน				
ให้ถูกสุขลักษณะ	2.58	0.34	2.54	0.30
กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป	2.61	0.34	2.57	0.29
ใช้วิธีการทำการระบายน้ำโสโครกไม่ให้บ้านมีน้ำขัง	2.63	0.34	2.59	0.29

ตาราง 18 (ต่อ)

บทบาทของที่ผ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	1 - 2 ครั้ง		มากกว่า 2 ครั้ง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เข้ารับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมาให้ถูกวิธี	2.65	0.33	2.63	0.29
จัดการการเก็บน้ำคั้นน้ำเข้าให้สะอาดเอาไว้ใช้	2.55	0.34	2.58	0.30
แนะนำหญิงมีครรภ์ให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์	2.43	0.35	2.44	0.31
แนะนำหญิงมีครรภ์อื่นไปใช้บริการการดูแลก่อนคลอด	2.38	0.36	2.35	0.31
ปฏิบัติตนโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ	2.72	0.32	2.71	0.28
แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวทำการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคติดต่อ	2.67	0.33	2.68	0.29
เข้าในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	2.62	0.33	2.64	0.29
แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์	2.72	0.32	2.73	0.28
นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน	2.56	0.34	2.57	0.30
เข้าในการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง	2.41	0.35	2.42	0.31
เข้าในการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์	2.53	0.34	2.52	0.30
เข้าในการเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่หันต่อ เหตุการณ์ปัจจุบัน	2.69	0.33	2.70	0.28
ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับตน	2.55	0.34	2.57	0.34
เข้าในการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต	2.49	0.35	2.50	0.35
ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน	2.66	0.33	2.68	0.33

ตาราง 18 (ต่อ)

บทบาทของผู้อำนวยการห้องสมุดประจำหมู่บ้านที่เด่น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	1 - 2 ครั้ง		มากกว่า 2 ครั้ง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ใช้ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.65	0.33	2.63	0.29
ใช้ในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.43	0.35	2.46	0.30
แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม	2.33	0.36	2.32	0.32
ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	2.46	0.35	2.49	0.30
ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม	2.45	0.35	2.47	0.31
ไปใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	2.40	0.35	2.43	0.31
แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการคุมกำเนิดจาก เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	2.19	0.38	2.22	0.33
ไปรับบริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข	2.57	0.35	2.48	0.31
แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการวางแผนครอบครัวจาก สาธารณสุข	2.28	0.37	2.29	0.32
ใช้ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน	2.33	0.36	2.32	0.32
ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มารวมกลุ่มทำกิจกรรม	2.35	0.36	2.34	0.32
ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น	2.78	0.32	2.79	0.28
ใช้ในการปฏิบัติตามการบำรุงรักษาสัตว์ที่เป็นสาธารณ สมบัติในชุมชน	2.56	0.24	2.57	0.21
ใช้ในการระงับการสูบบุหรี่	2.69	0.33	2.70	0.28
ใช้ในการระงับการดื่มสุรา	2.67	0.33	2.68	0.29
ปฏิบัติตนในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว	2.58	0.34	2.59	0.29

ตาราง 18 (ต่อ)

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเล็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น			
	1 - 2 ครั้ง		มากกว่า 2 ครั้ง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
เข้าในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี	2.65	0.33	2.63	0.29
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๆ	2.30	0.36	2.33	0.32
เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน	2.41	0.35	2.40	0.35
ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส	2.55	0.34	2.50	0.30
ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทุกโอกาสที่จะหา	2.68	0.34	2.60	0.29
ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อให้เกิดสารพิษตกค้าง	2.57	0.34	2.48	0.30
ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม	2.32	0.37	2.29	0.32

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการส้วมสาธารณะ 1-2 ครั้งและมากกว่าส้วมสาธารณะ 2 ครั้งมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคีเล็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทานประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แนะนำผู้อื่นให้มาใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19

ตาราง 19 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อ่านค่อนทกาทของให้อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต

รายการความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ให้อ่านช่วยส่งเสริมความรู้ ทำให้ชาวบ้านรู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน	25	16.03
ให้อ่านควรมีผู้คอยดูแลรับผิดชอบในการจัดหาหนังสือ	15	9.62
ให้อ่านควรมีหนังสือมาก ๆ ทำให้ประชาชนอยากอ่านมากขึ้น	22	14.10
ให้อ่านเป็นที่พบปะสังสรรค์ปรึกษาหารือกัน ควรอยู่กลางหมู่บ้าน	10	6.40
ให้อ่านเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ควรมีหนังสือบันเทิงหรือการ์ตูนบ้าง	5	3.21
ให้อ่านที่ควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานอื่น	5	3.21
ไม่ควรนำหนังสือกลับมาอ่านที่บ้าน	9	5.77
ควรมีหนังสือแนะนำการศึกษาให้แก่ผู้ที่เรียนจบมาแล้วต้องการศึกษาต่อ	5	3.21
ควรมีหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ	6	3.85
ควรมีหนังสืออ่านหมู่เวียนมาเรื่อย ๆ ไม่ซ้ำซากหรือจำเจ	7	4.49
ควรมีหนังสือที่มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพต่าง ๆ	10	6.40
ควรจัดหนังสือให้เป็นหมวดหมู่ มีกฎระเบียบในการใช้หนังสือ	5	3.21
ให้อ่านควรมีเจ้าหน้าที่มาอธิบาย ชี้แจงและแนะนำด้วยตนเอง	10	6.40
ให้อ่านควรมีวัสดุ อุปกรณ์ เช่น หัดลม กระจกอ่านหนังสือ ที่เก็บหนังสือ ไม้กวาด และถังขยะ	10	6.40
ควรปลูกต้นไม้บริเวณรอบ ๆ ที่อ่านจะทำให้อากาศสดชื่นน่าอ่าน	6	3.85
กรรมการให้อ่านควรเลือกด้วยความสมัครใจ ควรอบรมอย่างน้อย ปีละครั้ง	6	3.85
รวม	156	100.00

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่นในการพัฒนาคุณภาพ คือ ที่อ่านช่วยส่งเสริมความรู้ทำให้ชาวบ้านรู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน ที่อ่านจึงควรมีหนังสือมาก ๆ จะทำให้ประชาชนอยากอ่านมากขึ้น ที่อ่านควรจะมีผู้คอยดูแลรับผิดชอบในการจัดหาหนังสือ ที่อ่านควรมีหนังสือที่มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ หนังสือประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่อ่านควรมีวัสดุ อุปกรณ์ เช่น พัดลม ทีวีอ่านหนังสือ ที่เก็บหนังสือ ไม้กวาดและถังขยะ และไม่ควรมีหนังสือกลับอ่านที่บ้าน และควรมีหนังสือหมุนเวียนเปลี่ยนมาเรื่อย ๆ ไม่ซ้ำซากหรือจำเจ และที่อ่านควรได้มีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง แต่ข้อเสนอแนะที่ผู้อ่านมีความคิดเห็นมากที่สุด คือที่อ่านช่วยส่งเสริมความรู้ทำให้ชาวบ้านรู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยมีจำนวนคนผู้แสดงความคิดเห็นร้อยละ 16.03

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 9 ด้าน คือ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านรายได้ ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม ดังปรากฏในตาราง 20 - 25 ต่อไปนี้

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบทบทวนของให้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ที่เล่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานเนกตามเพศ

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น				t
	ชาย		หญิง		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.54	0.29	2.54	0.34	0.58
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.54	0.35	2.58	0.33	0.92
ด้านการบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.55	0.28	2.55	0.29	0.62
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.58	0.39	2.54	0.48	0.95
ด้านรายได้	2.38	0.47	2.44	0.45	0.90
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.34	0.48	2.36	0.49	0.29
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	2.55	0.38	2.46	0.43	1.77*
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.55	0.32	2.57	0.32	0.40
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.45	0.39	2.46	0.39	0.25
รวม	2.52	0.24	2.51	0.25	0.19

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวมของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่าผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้อ่านที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามอายุ

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น				t
	14 - 35 ปี		มากกว่า 35ปี		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.57	0.32	2.51	0.30	1.49
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.58	0.34	2.53	0.33	1.38
ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.58	0.28	2.54	0.29	0.97
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.60	0.45	2.48	0.42	2.25*
ด้านรายได้	2.44	0.45	2.37	0.46	1.11
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.37	0.49	2.32	0.48	0.77
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	2.55	0.38	2.43	0.42	2.33*
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.57	0.32	2.54	0.31	0.79
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.50	0.38	2.39	0.40	2.46*
รวม	2.54	0.24	2.48	0.24	2.13*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14 - 35 ปี และมากกว่า 35 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านความปลอดภ้ยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านพบว่าผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปี และมากกว่า 35 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้อ้างไว้ว่า ผู้อ่านที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนพบหนังสือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น				t
	ประถมศึกษา		สูงกว่าประถม		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.58	0.32	2.53	0.31	1.47
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.59	0.32	2.54	0.35	1.07
ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.58	0.30	2.55	0.27	0.66
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.60	0.41	2.52	0.46	1.48
ด้านรายได้	2.47	0.47	2.37	0.45	1.57
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.32	0.51	2.37	0.47	0.74
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	2.53	0.42	2.49	0.40	0.73
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.58	0.31	2.55	0.32	0.77
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.47	0.40	2.45	0.39	0.35
รวม	2.54	0.26	2.50	0.23	1.21

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้อ่านที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและสูงกว่า ประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดี เหนือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่าผู้อ่านที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษาโดยภาพรวมมีความ คิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายตำแหน่งพบว่า แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้อ่านที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดี เหนือในการพัฒนา คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนพบหนังสือที่อ่านหนังสือประจำบ้าน
ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามสถานภาพสมรส

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น				t
	โสด		สมรส		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.55	0.33	2.55	0.30	0.07
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.61	0.34	2.51	0.33	2.42*
ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.56	0.30	2.57	0.27	0.37
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.59	0.43	2.52	0.45	1.22
ด้านรายได้	2.45	0.41	2.37	0.50	1.38
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.35	0.48	2.35	0.50	0.08
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	2.56	0.37	2.45	0.42	2.17*
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.56	0.34	2.56	0.30	0.19
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.52	0.39	2.40	0.39	2.29*
รวม	2.54	0.24	2.50	0.24	1.32

จากตาราง 23 แสดงว่า ผู้อ่านที่เป็นโรคและสมรสแล้วมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่าผู้อ่านที่เป็นโรคและสมรสแล้ว มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า ผู้อ่านที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนพบหนังสือของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวนตามการประกอบอาชีพ

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น				t
	อาชีพ 1 อย่าง		มากกว่า 1		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.58	0.35	2.53	0.28	1.21
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.61	0.33	2.52	0.34	2.22*
ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.59	0.27	2.54	0.29	1.51
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.63	0.41	2.49	0.46	2.64*
ด้านรายได้	2.40	0.47	2.42	0.46	0.29
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.42	0.45	2.30	0.51	2.08*
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา	2.54	0.38	2.47	0.42	1.33
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.56	0.33	2.56	0.31	0.08
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.52	0.40	2.41	0.38	2.37*
รวม	2.55	0.25	2.49	0.24	2.11*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่า ผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่างและมากกว่า 1 อย่าง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่าง และประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้อ่านที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำบ้าน
ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จานแนตามความถี่ของการมาใช้บริการ

การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความคิดเห็น				t
	1 - 2 ครั้ง		มากกว่า 2 ครั้ง		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านอาหารและโภชนาการ	2.52	0.34	2.57	0.30	1.31
ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	2.58	0.34	2.54	0.33	1.06
ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน	2.55	0.29	2.58	0.28	0.86
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2.54	0.43	2.56	0.45	0.29
ด้านรายได้	2.38	0.45	2.43	0.46	0.94
ด้านการวางแผนครอบครัว	2.32	0.47	2.38	0.50	1.00
ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนา	2.49	0.43	2.51	0.39	0.38
ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.55	0.34	2.57	0.32	0.49
ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม	2.51	0.37	2.41	0.41	2.18*
รวม	2.51	0.26	2.52	0.32	0.48

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่า ผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งและมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้งมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งและมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตงานเอนตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของการมาใช้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาเฉพาะที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่น จำนวน 8 แห่งของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งถือตามผลการประเมินที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านประจำปี 2535 ซึ่งมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 240 แห่ง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 8 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย จำนวนรวมทั้งสิ้น 240 คน

2. เครื่องมือทำส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้อ่านที่ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรอิสระที่จะศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของการมาใช้บริการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนา

คุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 9 ประการ จำนวน 48 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแบบสอบถามกับผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ ระหว่างวันที่ 15 - 31 ตุลาคม 2536 แล้วทำการคัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ ได้จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 ฉบับ ทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS * ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของการมาใช้บริการ

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของผู้อ่านที่มาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 240 คน พบว่า เป็นชาย ร้อยละ 49.58 และเป็นหญิง ร้อยละ 50.42 มีอายุระหว่าง 14-35 ปี ร้อยละ 58.33 และอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.67 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36.67 และสูงกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 63.33 เป็นรสัก ร้อยละ 44.58 และสมรสแล้ว ร้อยละ 55.42 ผู้อ่านประกอบอาชีพ 1 อย่าง ร้อยละ 41.67 และประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง ร้อยละ 58.33 ผู้อ่านมีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 43.33 และมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ร้อยละ 56.67

2. ผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านรายได้ ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

5. ผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปีและอายุมากกว่า 35 ปีนั้นมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

6. ผู้อ่านที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

7. ผู้อ่านที่มีเป็นโรคและสมรสแล้วมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

8. ผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่างและมากกว่า 1 อย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

9. ผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งและมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้งมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

10. ผู้อ่านให้ความคิดเห็นและเสนอแนะต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่า ผู้อ่านช่วยส่งเสริมความรู้ ทำให้ชาวบ้านรู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน ผู้อ่านควรมีหนังสือมาก ๆ ทำให้ประชาชนอยากอ่านมากขึ้น ควรมีหนังสือประเภทที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพต่าง ๆ หนังสือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ควรมีหนังสือหมุนเวียนเปลี่ยนมาเรื่อย ๆ ผู้อ่านควรมีผู้ดูแลรับผิดชอบในการจัดหาหนังสือที่อ่านควรมีวัสดุ อุปกรณ์ เช่น พัดลม จี๊จะอ่านหนังสือ ที่เก็บหนังสือไว้ให้เพียงพอ ควรจัดบริเวณรอบ ๆ ผู้อ่านให้สะอาดและร่มรื่น ผู้อ่านเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ผู้อ่านที่สถานที่พบปะสังสรรค์ปรึกษาหารือกัน เมื่ออ่านหนังสือแล้วไม่ควรนำกลับบ้าน และผู้อ่านควรได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้อ่านตอบหาของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือ เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านรายได้ดี ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยส่วนรวมผู้อ่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นสถานที่เพียงแห่งเดียวในหมู่บ้านที่มีหนังสือให้อ่าน และมีหนังสือหลายประเภท ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คือได้ฝึกการอ่านของตนเอง เป็นการป้องกันการลืมหนังสือทำให้ความรู้รอบตัวมากขึ้น ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้หันเหหันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมืองและรู้ทันข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ผู้อ่านได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน นอกจากเข้าไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพื่ออ่านหนังสือพิมพ์และหนังสือที่สนใจแล้ว ยังใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งกลางในการพบปะสนทนากับเพื่อนบ้าน และเพื่อนักหมายในการหากิจกรรมร่วมกันอีกด้วย อีกทั้งในปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนพยายามอย่างยิ่งที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ อย่างน้อยขอให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของความจำเป็นพื้นฐาน

สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิจิต ธรรมชาติ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาลักษณะการไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่ไปใช้บริการที่อ่านส่วนใหญ่ได้ความรู้ที่ได้จากการไปใช้ที่อ่านในระดับมาก คือ การนำความรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ใช้ความรู้เป็นแนวทางในการขึ้นและครอบครัว นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเอง นอกจากนี้ยังมีการบันทึก เรื่องที่น่าสนใจเก็บไว้เป็นความรู้และการปรึกษาหารือ เรื่องที่น่าสนใจกับเพื่อนบ้าน เพราะประชาชนส่วน

าเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพและมีครอบครัวแล้ว จึงนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านไปเป็นแนวทางการประกอบอาชีพ ตลอดจนนำความรู้เป็นแนวทางการขึ้นและครอบครัวเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจำลอง สุวรรณเรือง (2532 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาสภาพการรู้หนังสือและการนำความรู้ด้านหนังสือไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ผ่านโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ลักษณะการนำความรู้ด้านหนังสือไปใช้ในการดำรงชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 8 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยนำไปใช้ในเรื่องอาหารและโภชนาการ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การวางแผนครอบครัว และการพัฒนาจิตใจ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านรายได้ดี ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพและความถี่ของการมาใช้บริการ

2.1 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่เป็นชายและหญิง พบว่า ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มสาว ซึ่งเป็นระยะของวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (Early Adulthood) ซึ่งมีหน้าที่ภารกิจรับผิดชอบต่ออาชีพ การงานและครอบครัว ตลอดจนเป็นสมาชิกของสังคม (Social Group) ประกอบกับเป็นกลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไป จึงมีความสนใจมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อการศึกษาหาหนังสือพิมพ์รายวันทุกวัน เลือกอ่านเฉพาะหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ตลอดจนการอ่านหนังสือในวันที่มีการประชุมหรือร่วมทำกิจกรรมอื่น ๆ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิจิต ธรรมชาติ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาลักษณะการนำที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีลักษณะการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เก็บ ศรีสง่า (2528 : บทคัดย่อ) ที่หาการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในเขตชนบทยากจน อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มสมาชิกของสังคม จะมีความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกของสังคม จากลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงซึ่งอยู่ร่วมวัยผู้อ่านด้วยกัน จะเห็นความสำคัญของการอ่านและการศึกษามากกว่า 7 เพื่อให้ความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชนและสังคม ตลอดจนเพื่อการประกอบอาชีพการงานของคนในภาวะปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงนั้นแตกต่างกันมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่เป็นชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าหญิง คือผู้อ่านที่เป็นชายมีความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 และผู้อ่านที่เป็นหญิงมีความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 2.51

2.2 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปี และมากกว่า 35 ปีขึ้นไป พบว่าผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปี และอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานทั้ง 9 ด้าน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาและการบำรุงสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปีมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับสูงกว่าผู้อ่านที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้อ่านที่มีอายุระหว่าง 14-35 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นต้น ซึ่งมีความสามารถและทักษะในการอ่าน-เขียนภาษาไทยมากกว่าประชาชนที่มีอายุ

มากกว่า 35 ปีขึ้นไป ประกอบกับกลุ่มผู้อ่านที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไปมักจะประสบปัญหากับการอ่านอันเกี่ยวกับสายตาและสุขภาพร่างกาย และเป็นกลุ่มประชาชนที่ส่วนใหญ่มิมีการจึจรับผิดชอบกับครอบครัว การประกอบอาชีพและการเป็นสมาชิกของสังคมท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นผู้อ่านที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 14-35 ปี จึงมีความสนใจไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ตลอดจนทั้งเฝ้าหาความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในระดับที่สูงกว่าผู้อ่านที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของแฮฟวิก เอิร์ธ (สุนทร รัตนบรรเทา 2524 : 97 - 98 ; อ้างอิงมาจาก Havighurts. n.d.) ที่กล่าวถึงลักษณะของวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยคำนึงถึงภารกิจเชิงพัฒนาการ (Development Tasks) กล่าวคือวัยผู้ใหญ่ตอนต้นโดยทั่วไปจะมีการผูกพันกับครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นผู้ใหญ่ในวัยนี้จึงให้ความสนใจกับสังคม และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป และประการสำคัญคือการติดตามข่าวสารข้อมูลเพื่อให้เห็นเหตุการณ์ ตลอดจนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง อาชีพ การงาน ครอบครัวและสังคม ตลอดจนทั้งเพื่อหาตนเอง เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคมโดยทั่วไป และสอดคล้องกับผลการศึกษารวบรวมการอ่านหนังสือพิมพ์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานกฤษฎีกา, 2529 : 11) ซึ่งหาการสำรวจความสนใจในการอ่านของประชาชนในปี พ.ศ. 2527 พบว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15-34 ปีมีความสนใจในการอ่านในระดับสูงกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 35-50 ปีเช่นกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศ ธรรมชาติ (2531 : บทคัดย่อ) ที่หาการศึกษาลักษณะการไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีลักษณะการไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหาความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

2.3 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษา พบว่าผู้อ่านที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษา มีความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เฝ้าหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเกิดความสุขเป็นพื้นฐานทั้ง 9 ด้าน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยหาความรู้ไปใช้ประโยชน์

านระดับมาก ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาได้มีการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้บริการชุมชนในระดับที่สูงกว่าผู้อ่านที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้อ่านที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและมาใช้บริการส่วนใหญ่นั้นเป็นประชาชนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือสูงกว่าประถมศึกษาที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพราะความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เจริญก้าวหน้าและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นสถานที่สำหรับศึกษาหาความรู้ ช่วยส่งเสริมการอ่าน และป้องกันการลืมหนังสือ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการศึกษาของประชาชนน่าจะมีสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ประกอบกับในที่อ่านยังมีหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการได้ อีกทั้งยังเป็นกลุ่มประชาชนที่มีอายุ 14 - 35 ปี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้นและเมื่อพิจารณาตามภารกิจเชิงพัฒนาการ (Development Tasks) ของแฮฟวิคเฮิร์ท (สุนทร ใจครบรรเทา, 2524 : 97 - 98 ; อ้างอิงมาจาก Havighurts. n.d.) พบว่าผู้ใหญ่ในวัยตอนต้น จะมีความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ประสิทธิภาพและการดำเนินชีวิตของครอบครัว

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้อ่านที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือ เห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจดีจะซื้อหนังสือมาอ่านเองซึ่งสะดวกกว่าหรืออาจเพราะว่าประชาชนที่เรียนอยู่แล้วจะต้องมาศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ดังนั้นผู้อ่านที่มีการศึกษาต่างกันจึงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน และนอกจากนี้ในสภาวะปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ชนบทธรรมนิยมประเพณีวัฒนธรรม และเทคโนโลยีล้วนมีบทบาทยิ่งในการพัฒนาสังคมชนบทมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิจิตธรรมชาติ (2531 : บทสรุปย่อ) ที่ทำการศึกษาลักษณะการนำที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีลักษณะการนำที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้บริการชุมชนแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกมลทิ เนตรเจริญ (2531 : บทสรุปย่อ) ที่ทำการศึกษาเพื่อประเมินบริบทของการนำเกณฑ์ปฏิบัติการพื้นฐานมาปฏิบัติใน

สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนของศรระดับประถมศึกษา พบว่า ครูที่มีการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อการนำเกณฑ์ปฏิบัติการพื้นฐานมาใช้โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่เป็นโรคและสมรสแล้ว พบว่า ผู้อ่านที่เป็นโรคและสมรสแล้วมีความคิดเห็นของผู้อ่านก่อนพบาของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานทั้ง 9 ด้าน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่เป็นโรคได้มีการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ในระดับที่สูงกว่าผู้อ่านที่สมรสแล้ว ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนนหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านส่วนใหญเป็นโรคมากกว่าสมรสแล้ว

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาและด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่เป็นโรคมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้อ่านที่สมรสแล้ว ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นโรคมากกว่าสมรสแล้ว นอกจากนี้ผู้อ่านที่สมรสแล้วเป็นกลุ่มประชาชนที่มีอายุค่อนข้างสูง ซึ่งจะมีการกึ่งหน้าที่การงาน อาชีพและครอบครัว ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม (สุนทร รัตนบรรเทา. 2524 : 97 -98 ; อ้างอิงมาจาก Havighurts. n.d.) ดังนั้นผู้อ่านที่สมรสแล้ว จึงมีระดับการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้เป็นประโยชน์ในระดับที่ต่ำกว่าผู้อ่านที่เป็นโรค ทั้งนี้จะเห็นว่าผู้อ่านที่เป็นโรคส่วนใหญเป็นกลุ่มประชาชนที่มีอายุค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่ต้องการแสวงหาความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมในอนาคต เพื่อให้ประสบความสำเร็จสูงสุด ประกอบกันยังไม่มีการผูกพันกับครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิฑิต ธรรมชาติ (2531 : บทคัดย่อ) ที่หาการศึกษาลักษณะการนำไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีลักษณะการนำไปใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

2.5 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่าง และมากกว่า 1 อย่าง พบว่าผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่างและมากกว่า 1 อย่างมีความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านค้ำเค้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานทั้ง 9 ด้าน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่าง ได้มีการนำความรู้ที่ได้จากที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ในระดับที่สูงกว่าผู้อ่านที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง จะมีการผูกพันกับครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม จึงต้องมีการติดตามข่าวสารข้อมูลเพื่อำให้ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาตนเอง อาชีพการงาน ครอบครัวและสังคมอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้อ่านที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านค้ำเค้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการวางแผนครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่ประกอบอาชีพ 1 อย่าง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงกว่าผู้อ่านที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิจิต ธรรมชาติ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาลักษณะการไปใช้ที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีลักษณะการไปใช้ที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านและนำความรู้ที่ได้จากที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ซึ่งนำความรู้ไปใช้ในระดั้มาก โดยพบว่าผู้อ่านที่ประกอบอาชีพต่างกันได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านสภาพที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมและการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการวางแผนครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้อ่านจึงมีความสนใจในการไปใช้ที่ย่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษากฎหมาย การเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรมและศาสนา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนัน ชูประสิทธิ์

(2526 : 257 - 260) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับงานอาชีพ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมในระดับมาก ส่วนเสวก นักร้อง (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของหนังสือพิมพ์จุลสารสำหรับชาวชนบทตามความคิดเห็นของผู้มารับบริการจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐม พบว่าประชาชนในชนบทสนใจ และต้องการอ่านหนังสือพิมพ์จุลสารที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการเกษตรมากที่สุด และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของพงศ์พันธ์ สุนทรชัย (2532 : บทคัดย่อ) ได้หาการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบข่าวสารข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนชนบท : วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนผู้ให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหอกระจายข่าวในกรณีจังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนมีความสนใจข่าวสารข้อมูลในเรื่องตัวอย่างการประกอบอาชีพแบบ ๖ หมู่ ๖ คำนะนาในการประกอบอาชีพการเกษตร กฎหมายสำหรับชาวบ้าน เรื่องราวแบบ ๖ และชีวิตนิเวศการ

2.6 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งและมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง พบว่าผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งและมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือ เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้งได้มีการนำความรู้ที่ได้จากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ในระดับที่สูงกว่าผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนจะศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นจึงเข้ามารับบริการอยู่เสมอ จึงทำให้มีความสามารถในการอ่านดีขึ้นเพราะได้รับการฝึกฝนอยู่เป็นประจำ และที่อ่านก็เป็นสถานที่สำหรับศึกษาหาความรู้ ช่วยส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหนังสือ ซึ่งในที่อ่านหนังสือจะมีหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการของประชาชนได้ ก็จะทำให้ประชาชนเข้ามารับบริการที่อ่านหนังสือเพิ่มขึ้นเมื่อเป็นเช่นนี้ก็ต้องปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเช่น จัดที่อ่านหนังสือที่นั่ง พาให้แสงสว่างตอนกลางคืน ตลอดจนความอำนวยความสะดวกอื่นที่เห็นว่าจำเป็น และ

ควรจะทำ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้บริการมากยิ่งขึ้น
 ดังนั้น ควรจะหาวิธีการที่จะชักนำหรือชักจูงใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญจากการอ่าน
 หนังสือว่ามีประโยชน์และมีความสำคัญต่อเขาอย่างไร เพื่อจะให้มาใช้บริการมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือ
 ประจําหมู่บ้านที่เด่นชัดในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง
 มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้อ่านที่มาใช้บริการมากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ที่เป็น
 เช่นนี้เพราะประชาชนมีความสนใจในการติดตามข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้
 ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงเข้ามาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจําหมู่บ้านเพื่อติดตามข่าวสาร
 จากหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้อ่าน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้อ่านได้แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่าน
 หนังสือประจําหมู่บ้านว่า เป็นแหล่งที่ให้ความรู้เพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน
 จากการที่ได้เข้ามาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจําหมู่บ้านได้นำความรู้มาใช้ในการปรับปรุง
 ชีวิตตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ใช้นในการปรับปรุงการประกอบอาชีพ เป็นสถานที่ที่
 ส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านและเป็นการป้องกันการลืมนหนังสือ เมื่อได้อ่านหนังสือจะ
 ช่วยให้ได้รู้ข่าวสารต่าง ๆ ทำให้ทันโลกทันต่อเหตุการณ์ของบ้านเมือง มีประโยชน์ต่อ
 ส่วนรวม ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจําหมู่บ้านและสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของที่อ่านหนังสือประจําหมู่บ้านว่า หมู่บ้านที่มีที่อ่าน
 หนังสือประจําหมู่บ้านประชาชนที่จบออกแบแล้วมีสภาพคงอยู่ของการรู้หนังสือสูงกว่าหมู่บ้าน
 ที่ไม่มีที่อ่านหนังสือประจําหมู่บ้าน และทำให้อัตราการลืมนหนังสือของประชาชนลดลงอีกด้วย

สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้อ่านให้ข้อเสนอแนะว่า ที่อ่านหนังสือประจําหมู่บ้าน
 ควรจะตั้งอยู่กลางหมู่บ้านหรือในชุมชนที่ประชาชนสามารถเดินทางมาใช้บริการได้สะดวก
 จะทำให้มีผู้มาใช้บริการมาก ควรมีผู้คอยดูแลรักษารับผิดชอบในการจัดหาหนังสือ ควรมี
 หนังสือที่แปล่าช้าซากหรือเก่า ควรมีหนังสือหลาย ๆ ประเภทหมุนเวียนเปลี่ยนมาเรื่อย ๆ

เพียงพอกับความสนใจของประชาชนจะทำให้ประชาชนสนใจอ่านมากขึ้น ควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาคอยดูแลและแนะนำให้ต่อเนื่องมากกว่าเดิม เพื่อให้ชาวบ้านเห็นคุณค่าของการมาอ่านหนังสือมากขึ้น และควรจะได้รับ การสนับสนุนจากทางราชการในด้านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยจุลชีพ อนันตกุล (2533 : 91) ที่ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่กล่าวว่า การมีผู้นำหมู่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไปชักชวนให้ประชาชนไปอ่านหนังสือในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จะมีผลทำให้ประชาชนไปอ่านหนังสือ และเห็นประโยชน์ซึ่งตนเองจะได้รับจากการไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทันที เกี่ยวกับวิธีการจูงใจให้ประชาชนไปใช้บริการในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คือมีการประชาสัมพันธ์และจัดหาหนังสือไปบริการ ควรจะเป็นหนังสือที่มีสภาพใหม่ สวยงามและเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้อ่าน เช่น หนังสือส่งเสริมการประกอบอาชีพต่าง ๆ หนังสือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อจะได้นำความรู้จากการอ่านหนังสือไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และหันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามทัศนะของผู้อ่านในจังหวัดเพชรบุรี ขอเสนอแนะข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีส่วนรับผิดชอบงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ควรนำผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในจังหวัดเพชรบุรีไปดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแก่คณะกรรมการที่อ่านหนังสือ เพราะคณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จะเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงานที่อ่านให้

ประชาชนเกิดความสนใจเข้าไปใช้บริการ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการอบรมชี้แนะให้ผู้นำหมู่บ้านได้ตระหนักถึงความสำคัญของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพราะผู้นำหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญในการชักจูงหรือชี้แนะให้ประชาชนในหมู่บ้าน ร่วมมือในการพัฒนาการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้า

2. คณะกรรมการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านควรมีการพัฒนา ปรับปรุงที่อ่านอยู่เสมอ รวมทั้งการจัดหาหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และตรงตามความต้องการของประชาชน เพราะจะเป็นสิ่งดึงดูดให้ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความสนใจมาใช้บริการที่อ่านมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นหรืออ่านสิ่งหนังสือโดยพลการจนถึงหนังสือที่จะนำมาบริการในที่อ่าน เพราะที่อ่านเป็นของประชาชนทุกคนในหมู่บ้านไม่จำกัดเพศหรืออายุ และจากการที่ประชาชนมาอ่านหนังสือจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

3. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดควรสนับสนุนและแนะนำให้ใช้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดประชุมชาวบ้านเพื่อแจ้งข่าวสาร นัดหมายพบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลมาให้บริการต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการชักชวนทางอ้อมให้ประชาชนมาอ่านหนังสือ ควรปรับปรุงดูแลรักษาที่อ่านและใช้ที่อ่านอย่างคุ้มค่า

4. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีควรค่าเป็นกรณีพิเศษตรวจสอบที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อย่างน้อยแห่งละ 1 ครั้งต่อปี เพื่อให้ประชาชนเห็นว่ายังได้รับความเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ และก่อให้เกิดการกระตุ้นให้การดำเนินงานมีการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นชัดวิธีเดียวกันนี้ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่อื่น เพื่อจะได้นำมาสนับสนุนการดำเนินงานของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านต่อไป

2. ควรมีการศึกษาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา ๖ ระยะเวลา 5 ปี เพื่อทราบ ถึงความคงอยู่ของสภาพการเป็นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตั้งแต่ชั้น

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านตั้งแต่ชั้นในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อหารูปแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่ดีให้เป็นแหล่งความรู้หมู่บ้านในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. รายงานการวิจัยการติดตามผลและประเมินผลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2523. 2524. อัครสาเนา.
- _____. การประเมินผลที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านทั่วประเทศ. กองแผนงานและวิจัย : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525. 81 หน้า.
- _____. การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริหารการประสานงานและสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน. โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเคษา : กรุงเทพฯ, 2529, 63 หน้า.
- _____. รายงานการติดตามผลการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2530. 2530. อัครสาเนา.
- _____. การประเมินโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2529. 2530. อัครสาเนา.
- _____. ข้อมูล-สถิติที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ปีงบประมาณ 2535. 2535.
- _____. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2527.
- _____. คู่มือการจัดตั้งและปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา. 2530.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (2535-2539). กรุงเทพฯ : กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.
- การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี, ศูนย์. สรุปผลการประเมินสภาพการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ปีงบประมาณ 2535. 2535. อัครสาเนา.
- เก็บ ศรีสง่า. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในเขตชนบทพื้นที่ภาคจน อาเภอกรกพระจังหวัดนครสวรรค์. ปรินทูปินทน์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัครสาเนา.

- กุลลาบ พึ่งศิริกุล. ความคงอยู่ของการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาจากโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อักสาเนา.
- ทวิท วรพิพัฒน์. ความจำเป็นของการมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : 2526. อักสาเนา.
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์. "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แหล่งหล่อหลอมสำนึกทางการเมืองในระบบการจัดการศึกษานอกระบบ," ใน การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รวมบทความการศึกษานอกระบบ เล่ม 4. กรุงเทพฯ : 2525.
- จินดา นูเร. ปัญหาการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน : ศึกษากรณีจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อักสาเนา.
- จิรายุ คาศรี. ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลผู้เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือประจำและผลที่ประชาชนในจังหวัดกาญจนบุรีได้รับจากที่อ่านหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักสาเนา.
- จำลอง สุวรรณเรือง. สภาพการรู้หนังสือและการนำความรู้ด้านหนังสือมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ผ่าน ครช. ในจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2532. อักสาเนา.
- ชวน หลีกภัย. "การพัฒนาเพื่อคุณภาพชีวิต," ข่าวสารฉบับพิเศษข่าวสู้ที่ 3. 2526.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.
- กิเรก ฤกษ์สำราญ และเฟื่องม ชุมพล. "รายงานการวิจัยเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนยากจนในเขตพื้นที่ยากจนและพื้นที่ปกติ ศึกษายู่เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานเป็นเครื่องชี้วัด เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางพัฒนา," ข่าวสารเกษตรศาสตร์. 29(3) : 86 - 88 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.
- กิเรก ฤกษ์สำราญ. "การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ," วิทยาสารเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 1 : 1 - 17 ; มกราคม - มิถุนายน 2530.

- กลดที เนตรเจริญ. การประเมินบริบทของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานในปฏิบัติงานสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ เยาวชนและประชาชนของครูระดับประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ปฐม นิคมานนท์ และคนอื่น ๆ. การศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับประชาชนบริเวณชายแดน ในจังหวัดการศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์. การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหอกระจายข่าวใน กรณีจังหวัดหัตถ์. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- พุทธชาติ ราชปรีชา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเคชั่นสตร์, 2524.
- พิชรากรณ์ สุวรรณเชติ. "ห้องสมุดประชาชนให้ทางสร้างปัญญาพัฒนาคุณภาพชีวิต," วารสารการศึกษานอกระบบเรียน. 145 (219) ; สิงหาคม - กันยายน, 2531.
- พวงรัตน์ หวีรัตน์. วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจริญ การพิมพ์, 2531.
- พงศ์พันธ์ สุนทรชัย. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบข่าวสารข้อมูลเพื่อชุมชน : วิเคราะห์ ความคิดเห็นของประชาชนผู้ให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและหอกระจายข่าว ในกรณีจังหวัดหนองคาย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ยุวัฒน์ วุฒิมณี. "คุณภาพชีวิตประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชนบท," วารสารการศึกษา นอกระบบเรียน. 18(106) : 23 - 28 ; สิงหาคม - กันยายน 2523.
- รหัน แดงจวง และรัตนา บุรพาทกุล. การศึกษาลักษณะของที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านที่มีต่อการพัฒนาตนเอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.

- วิจิต ธรรมชาติ. การศึกษาลักษณะการให้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อักสาเนา.
- วุฒิชัย อนันต์กุล. การศึกษาแนวทางพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อักสาเนา.
- วิไล แยมสาธา. ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์สารผู้ไทในจังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์สารผู้ไทที่มีต่อการรณรงค์ด้านการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อักสาเนา.
- สันทนา บุณสุข. การวิเคราะห์ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นของจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อักสาเนา.
- สังฤทธิ์ อินทรากิตย. แนวทางการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนเขกเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักสาเนา.
- เสวก นักร้อง. คุณลักษณะของหนังสือพิมพ์ผ่านทั้งจุลสารสำหรับชาวชนบทตามความคิดเห็นของผู้มารับบริการจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อักสาเนา.
- สุนทร รัตนบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, 2527.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกระบบโรงเรียน...เส้นทางที่เปลี่ยวที่สุด. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2529.
- สุนน ชูประสิทธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้ได้กับผู้ไม่ได้ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอำเภอเมือง บ้านลสาทเหล็ก อำเภอกิวิตร จังหวัดกิวิตร. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อักสาเนา.

สุวรรณดี พร้อมเพรียงชัย. ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานและการนำเกณฑ์
ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในระดับประถมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูระดับ
ประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534. ยัดสำเนา.

มหาฉไทย, กระทรวง. คุณภาพชีวิตทุกชีวิตมีสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2534.

อนุวัตร วงษ์ยุติธรรม. การเปรียบเทียบการพัฒนาคูณภาพชีวิตระหว่างสมาชิกกลุ่ม
ออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับเกษตรกรภายนอก : ศึกษากรณีเกษตรกรตำบล
หนองผึกนาก อำเภอสามสูง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. ยัดสำเนา.

Ackerman, Norleen Marion. "The Relationship of Objective and
Subjective Family Income Adequacy of Selected Measures of
Perceived Life Quality," Dissertation Abstracts Interna-
tional. 38(3) : 1155 - B ; September, 1977.

Bennett, Nicholas. "Population Growth, Individual Demographic,
Decisions, and the Quality of Life," In a Source Book on
Population Education Project. Mahidol University, Bangkok,
1975.

Best, John W. Research in Education. 2nd ed. New Jersey :
Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, 1970.

Bush, Clifford L. and Mildred H. Huebner. Strategies for Reading
in the Elementary School. London : Machillan, 1970.

Cronbach, Lee.J. Essential for Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Harper and Row, 1970.

Guillermo, Artemic Romos. "Readership of Tabila, the Philippines
Newspaper," Dissertation Abstracts. 34 : 1307 - A ;
September, 1973.

- Haddad, Afaf Shukre. "Quality of Life of Jordanian College Students," Dissertation Abstracts International. 47(6) : 2025 - A ; December, 1986.
- Heidik Bruno. "An Investigation of the Quality of Life and Its Relationship to Loving Being Having and Religious Ideology," . Dissertation Abstracts International. 42(8) : 3448 - 3449 - A ; February, 1982.
- Nie, Norman H. SPSS : Statistical Package for the Social Sciences. 2nd ed. New York : McGraw Hill Book Company, 1975.
- Schramm and Donald E. Robert. The Process and Effects of the Mass Communication. Revised ed. California : Stanford, 1971.
- Spalding, Nancy Louise. "The Poverty of Wealth : Developmental Policies, and Their Relationship to Quality of Life Indicators in Lesser Developed Countries," Dissertation Abstracts International. 47(12) : 4505 - 4506 - A ; June, 1987.
- UNESCO. Adult Education Information Notes. Paris, The UNESCO Press, 1975.
- Waples, L. What Reading Does to People. Chicago : University Press, 1967.
- Zierath, David Loyal. "The Quality of Life of People in Poor, Rural Southern and Appalachian Areas," Dissertation Abstracts International. 43 (3) : 944 - A ; September, 1982.

ကဏ္ဍ

แบบสอบถาม

เรื่อง

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่น
ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามทัศนะของผู้อ่าน
ในจังหวัด เพชรบุรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านดีเด่น
ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบถ้วนทุกข้อ ตามคำชี้แจงในแต่ละตอน ด้วยความดี

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ
 - 1.1 ☐ ชาย
 - 1.2 ☐ หญิง
2. อายุ
 - 2.1 ☐ อายุระหว่าง 14 - 35 ปี
 - 2.2 ☐ อายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - 3.1 ☐ ประถมศึกษา
 - 3.2 ☐ สูงกว่าประถมศึกษา
4. สถานภาพการสมรส
 - 4.1 ☐ โสด
 - 4.2 ☐ สมรส
5. การประกอบอาชีพ
 - 5.1 ☐ ประกอบอาชีพ 1 อย่าง
 - 5.2 ☐ ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง
6. ความถี่ของการมาใช้บริการ
 - 6.1 ☐ สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง
 - 6.2 ☐ มากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เด่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่าท่านได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ในเรื่องอะไรบ้าง ในระดับใด โดยกาเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องระดับการนำไปใช้ทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการการนำความรู้ที่ได้รับจากการมาใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	ระดับการนำไปใช้		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	เลือกรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย...			
2.	เลือกจัดหาอาหารให้เด็กในครอบครัวรับประทานอาหารประเภทที่มีคุณค่าต่อร่างกาย.....			
3.	จัดหาอาหารเสริมสำหรับหญิงมีครรภ์.....			
4.	ทำการเก็บถนอมอาหารไว้เพื่อรับประทาน.....			
5.	การปรับปรุงวิธีปรุงอาหาร เพื่อให้สารอาหารสูญเสีย.....			
6.	ปลูกพืชผักสวนครัวไว้เป็นอาหาร.....			
7.	หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ดิบ ๆ.....			
8.	เลือกอาหารสำเร็จหรือเครื่องปรุงที่มีเครื่องหมาย อย. มาใช้บริโภคหรือใช้.....			
9.	แนะนำหญิงมีครรภ์อื่นให้รู้จักวิธีการบำรุงรักษาครรภ์...			
10.	แนะนำหญิงมีครรภ์อื่นไปใช้บริการการดูแลก่อนคลอด...			
11.	ปฏิบัติตนโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ.....			

ข้อ	รายการการนำความรู้ที่ได้รับจากการมาใช้บริการ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ในชีวิต ประจำวัน	ระดับการนำไปใช้		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
12.	แนะนำบุคคลอื่นในครอบครัวหาการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคติดต่อ.....			
13.	ใช้ในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์.....			
14.	แนะนำบุคคลในครอบครัวให้ป้องกันจากโรคเอดส์.....			
15.	นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็กก่อนเข้าเรียน.....			
16.	ใช้ในการเลือกฟังรายการวิทยุที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง.....			
17.	ใช้ในการเลือกดูโทรทัศน์ที่มีสาระน่ารู้ที่มีประโยชน์.....			
18.	ใช้ในการเลือกอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ที่ทันต่อ เหตุการณ์ปัจจุบัน.....			
19.	ระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับคน.....			
20.	ใช้ในการป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิต.....			
21.	ระมัดระวังให้มีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทุกชนิดในชีวิตประจำวัน.....			
22.	ไปใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....			
23.	แนะนำผู้อื่นให้ไปใช้บริการคุมกำเนิดจากเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข.....			
24.	ไปรับบริการวางแผนครอบครัวจากสาธารณสุข.....			
25.	แนะนำผู้อื่นให้ไปรับบริการวางแผนครอบครัวจาก สาธารณสุข.....			

ข้อ	รายการการนำความรู้ที่ได้รับจากการมาใช้บริการ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ในชีวิต ประจำวัน	ระดับการนำไปใช้		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
26.	ซ่อมแซมบ้านเมื่อเกิดการชำรุดเสียหายด้วยตนเอง.....			
27.	แนะนำคนในครัวเรือนให้รู้จักวิธีการดูแลรักษาบ้านให้ ถูกสุขลักษณะ.....			
28.	กำจัดของเสียหรือสิ่งปฏิกูลภายในบ้านให้หมดไป.....			
29.	ใช้ในการหาการระบายน้ำหรือครกน้ำให้บ้านมีน้ำขัง....			
30.	ใช้ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ส้วมให้ถูกวิธี.....			
31.	จัดทำกาเก็บน้ำดื่มมาใช้ให้สะอาดเอาไว้ใช้.....			
32.	ใช้ในการปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม.....			
33.	แนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงทักษะในการประกอบอาชีพเดิม..			
34.	ใช้ในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม.....			
35.	ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้ประกอบอาชีพเสริม.....			
36.	ใช้ในการละเว้นการสูบบุหรี่.....			
37.	ใช้ในการละเว้นการดื่มสุรา.....			
38.	ปฏิบัติตนในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว.....			
39.	เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับชุมชนในวันสำคัญ ๖			
40.	เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อรักษา เอกลักษณ์ของชุมชน.....			
41.	ใช้ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน.....			
42.	ชักชวนบุคคลอื่นในหมู่บ้านให้มาร่วมกลุ่มทำกิจกรรม...			
43.	นำใช้สิทธิในการเลือกตั้งทุกครั้งในท้องถิ่น.....			

ข้อ	รายการการนำความรู้ที่ได้รับจากการมาใช้บริการ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมาให้บริการชุมชนในชีวิต ประจำวัน	ระดับการนำไปใช้		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
44.	ใช้ในการปฏิบัติงานการบำรุงรักษาส่งที่เป็นสาธารณ สมบัติในชุมชน.....			
45.	ร่วมมือในการปลูกต้นไม้ทุกครั้งที่มีโอกาส.....			
46.	ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทุก โอกาสที่จะทำ.....			
47.	ระมัดระวังในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอันก่อ ให้เกิดสารพิษตกค้าง.....			
48.	ร่วมมือในการป้องกันมลพิษอันเกิดจากอุตสาหกรรม....			

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้อำนวยการประจำศูนย์
ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต**

1. ความคิดเห็น

1.
2.
3.
4.
5.

2. ข้อเสนอแนะ

1.
2.
3.
4.
5.

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

สราวุธ นาคทอง

(ลานา)

**ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการอ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2530**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2515 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2530"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พ.ศ.2515

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ระงับระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน และป้องกันการลืมหนังสือ
- (2) เพื่อให้มีศูนย์รวมหนังสือในหมู่บ้านที่จะให้ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- (3) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัด และบริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
- (4) เพื่อให้เป็นศูนย์รวมการจัดกิจกรรม เสริมความรู้ และประสบการณ์แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ข้อ 5 สถานที่จัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน อาจจะใช้ศาลาวัด ศาลาประชาคม ศาลาร่วมใจที่มีอยู่เดิมในห้องดินหรือก่อสร้างขึ้นใหม่ก็ได้ สำหรับขนาดและวัสดุครุภัณฑ์ให้พิจารณาตามแนวทางที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้

ข้อ 6 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการจัดตั้ง ย้าย หรือยุบเลิก ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ข้อ 7 การย้ายหรือยุบเลิกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จะกระทำได้ด้วยเหตุ ข้อหนึ่งข้อใด ดังนี้

- (1) ไม่มีผู้มาใช้บริการ
- (2) ชาวผู้ดูแลรับผิดชอบ
- (3) ชาวความร่วมมือจากท้องถิ่น
- (4) อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม
- (5) เหตุอื่นที่ผู้มีอำนาจอนุมัติจัดตั้ง เห็นว่าควรย้ายหรือยุบเลิก

ข้อ 8 ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือ คณะกรรมการกลาง อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นคณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน กระจายให้มีผู้ทำหน้าที่เป็นประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน นอกนั้นเป็น กรรมการ

คณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีระยะเวลาดำเนินงาน ตามที่จังหวัดจะกำหนด

คณะกรรมการตามข้อนี้ อาจจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการ ดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 9 คณะกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ ดังนี้

- (1) เลือกสถานที่จัดตั้ง จัดสร้าง ทาสี คุรุภัณฑ์ ตามแนวทางที่จังหวัด ได้เสนอแนะไว้
- (2) พิจารณาเลือกหนังสือพิมพ์รายวันหรือวารสาร สำหรับที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน ครอบคลุมเห็นของจังหวัด
- (3) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือและใช้บริการ
- (4) จัดหาหนังสือและวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้บริการในที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน
- (5) จัดให้มีผู้รับผิดชอบดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซมที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านให้มีสภาพใช้งานได้เป็นปัจจุบัน

(6) จัดกิจกรรมเสริมความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ตามโอกาส

อันควร

(7) ประชุมพิจารณาหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง อุปสรรค เพื่อปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

(8) ตรวจสอบให้มีการจัดส่งหนังสือพิมพ์ หรือวารสารมายังที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร ให้มีไว้บริการในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นประจำครบถ้วน

(9) ประสานงานกับสภาตำบล โรงเรียนประถมศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อร่วมมือกันดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้งในด้านการปรับปรุง พัฒนาและจัดหาทุน

ข้อ 10 ให้จังหวัดมีหน้าที่ควบคุม ดูแล การดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านของจังหวัด

ให้ศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีหน้าที่ส่งเสริมและแนะนำการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ข้อ 11 ให้จังหวัดจัดทำทะเบียนรายชื่อที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ที่ตั้งไว้ในเขตจังหวัดให้เป็นปัจจุบัน และรายงานผลการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนตุลาคมของแต่ละปี ตามแบบที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ข้อ 12 ให้อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 มีนาคม 2530

(ลงชื่อ) สัมพันธ์ ทองสมัคร

(นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวสาราญ นาคทอง
เกิดวันที่	13 มีนาคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67 หมู่ 2 ตำบลสมอห้อย อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี 76150
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 (032)426208-9
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเบญจมเทพฤพิศ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2528	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2531	การศึกษามัธยมศึกษา วิชาเอกการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
พ.ศ. 2537	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
แก่แผนการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามทัศนะของผู้อ่านในจังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
สารานุกรม นาคทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานใน
จังหวัดเพชรบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน 9 ด้าน คือ ด้าน
อาหารและโภชนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการรับบริการทางสังคมขั้น
พื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านรายได้ดี ด้านการวางแผนครอบครัว
ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ด้านการพัฒนาจิตใจ และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อม โดย
จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การประกอบอาชีพ และความถี่ของ
การมาใช้บริการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้อ่านที่มาใช้บริการจำนวน 240 คน ซึ่ง
เลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากผู้อ่านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่อยู่
ในเกณฑ์มาก 8 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน
ประมาณค่าสามตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ผู้อ่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนา
คุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน โดยรวมทั้ง เก้าด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิง อายุระหว่าง 14-35 ปีและมากกว่า 35 ปีชั้นจบ
การศึกษาระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษา เป็นโรคและสมรสแล้ว ประกอบอาชีพ
หนึ่งอย่างและมากกว่าหนึ่งอย่าง มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์ละหนึ่งถึงสองครั้ง
และมากกว่าสองครั้ง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่เน้นการพัฒนา
คุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน
3. ผู้อ่านที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้าน
การมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้อ่านที่มีอายุ 14-35 ปีและมากกว่า 35 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือเน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้อ่านที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือเน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมและ เป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้อ่านที่เป็นโรคและสมรสแล้วมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือเน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา และด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ผู้อ่านที่มีการประกอบอาชีพหนึ่งอย่างและมากกว่าหนึ่งอย่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือเน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมและในด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ผู้อ่านที่มีความถี่ของการมาใช้บริการสัปดาห์หนึ่งถึงสองครั้งและมากกว่าสองครั้งมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านคือเน้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในด้านการบำรุงสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. ผู้อ่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าที่อ่านให้ความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ที่อ่านควรมีหนังสือมาก ๆ สำหรับผู้อ่านมากขึ้น และที่อ่านควรได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ROLES OF OUTSTANDING VILLAGE READING CENTERS FOR IMPROVING
QUALITY OF LIFE AS PERCEIVED BY READERS
IN CHANGWAT PHETCHABURI

AN ABSTRACT
BY
SAMRAN NARKTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
May 1994

The purposes of this research were to opinions of readers towards the roles of outstanding village reading centers in life quality development as of the minimum basic needs in Phehchaburi Province, to compare opinions of readers towards the roles of outstanding village reading centers in life quality development as of the minimum basic needs criterion 9 aspects : food and nutrition, housing and environment, basic social service, life and poperty security, good income, family planning, development participation, mind development, and environmental improvement, as classified by gender, age, education level, marrital status, occupation and frequency of using the reading center.

The sample used in this research were 240 readers, derived through a simple random sampling technique from 8 villages with outstanding reading centers. The instrument used for collecting data was the three-value-rating scale questionnaire, constructed by the researcher, with the reliability of 0.92. The statistics used for analyzing data were mean, standard deviltion, and t-test.

The main reseach finding were summerized as follows :

1. The readers perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality improvement as of the minimum basic need criterion in all nine aspects at a high level.
2. The readers, male and female, aged between 14-35 years and more than 35 years, with educational levels of primary education, single and married, and with one occupation and more than one occupation, and frequency of using the reading center of once and twice a week and more than twice a week perceived the

roles of the outstanding village reading centers in life quality improvement as of the minimum basic need criterion in all aspects as a high level as well.

3. The male and female readers perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality development in total with no statistically significant difference, except the aspect of development participation was statistically significant difference at the .05 level.

4. The readers aged 14-35 years and more than 35 years perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality development in total and in the aspects of life and property security, development participation, and environment improvement with statistically significant difference at the .05 level.

5. The readers with educational levels of primary education and higher than primary education perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality development in total and individual aspects with no statistically significant difference.

6. The single and married readers perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality development in total with no statistically significant difference, but in the aspects of housing and environment, development participation, and environmental improvement with statistically significant difference at the .05 level.

7. The readers with one occupation and more than one occupation perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality development in total and in the aspects of housing and environment, life and property security, and development participation with statistically significant difference at the .05 level.

8. The readers with the frequency of using the reading center one and twice a week and more than twice a week perceived the roles of the outstanding village reading centers in life quality development in total with no statistically significant difference, but in the aspects of environmental improvement with statistically significant difference at the .05 level.

9. The readers had additional opinions and suggestions that the reading centers perceived up-to-date knowledge, the reading centers should have more books for the readers, and the reading centers should be regularly and continuously developed.